

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Goccu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

U. Medvedchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7706 600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

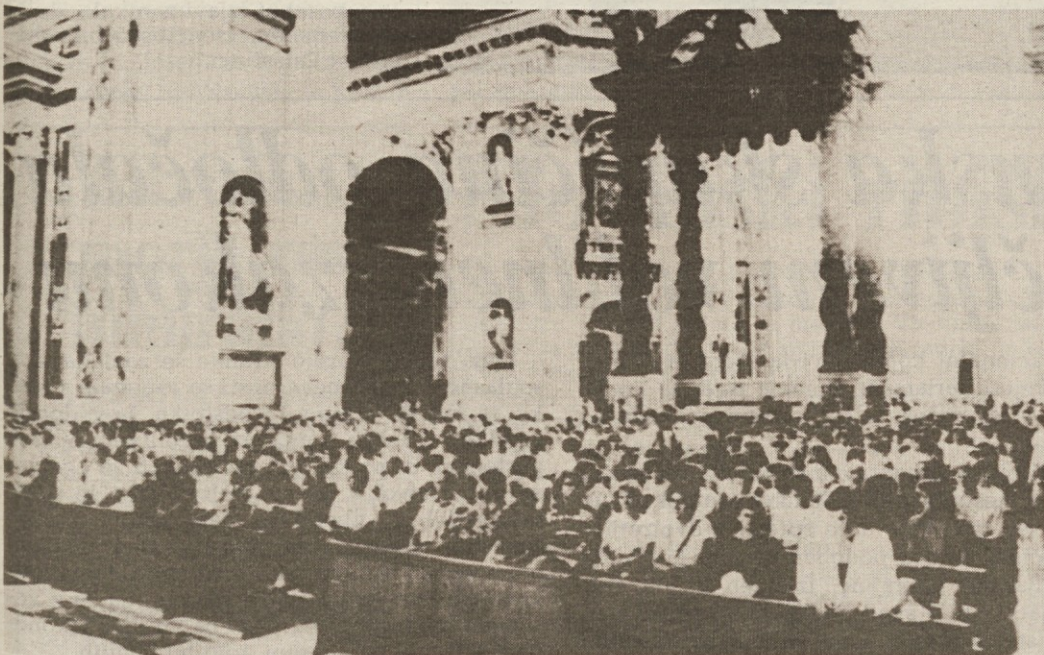
Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 163 (14.254)

Trst, četrtek, 16. julija 1992

Po štirih dneh napete negotovosti in ugibanj o bolezni Janeza Pavla II.

Papeža uspešno operirali

S končnega dela debelega črevesa odstranjena novotvorba ni bila maligne narave
Čez deset dni bo lahko zapustil bolnišnico, okrevanje pa bo trajalo mesec dni

V Rimu je včeraj za papežovo ozdravitev molilo 4 tisoč poljskih romarjev (Telefoto AP)

RIM — Po štirih dneh napete negotovosti je po koncu včerajšnje operacije prvo zdravstveno poročilo razblinilo vse dvome in sume: papež Janez Pavel II. bo okrevaj, adenom v končnem delu debelega črevesa (sigma) je bil benigne narave, kirurški poseg pa je bil »dokončen in ozdravilen«, zaradi kamnov pa so odstranili tudi žolčni mehur. Poseg je začel ob 6.25, trajal pa je do 10.15, med vsem tem časom pa so bili metabolični in drugi biološko-zdravstveni parametri v mejah normale. Profesor Manni je ob tem poudaril, da je papežev organizem kljub 72 letom reagiral kot pri 20-letniku, tako da ni bilo nobenih komplikacij.

Že med operacijo so skrbno pregledali tkivo novotvorbe veličine človeške pesti in niso zabeležili nobene maligne rakaste celice. Prav zato niso odstranili limfatičnih žlez, vzeli so le nekaj vzorcev, ki jih bodo dodatno pregledali. Pri takih adenomih so v manjši meri prisotne še druge rakaste celice, ki pa so jih z radikalnim posegom odstranili, saj so poleg adenoma odstranili tudi dobrih 15 centimetrov končnega dela debelega črevesa. Povsem razumljivo bodo papeža v prihodnjih dveh, treh dneh hranili skozi žilo, prvih 24 ur bo moral preživeti v popolnem miru, saj se mora opomoči od dolge operacije in anestezije. Po besedah zdravnikov se je papež zbudil iz anestezije

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Mancino in Mreža o varnosti Leoluca Orlando

RIM — Minister za notranje zadeve Nicola Mancino je zanikal, da bi voditelju političnega gibanja »Mreža« Leoluci Orlando kdajkoli — zaradi mafijskih groženj — odsvetoval bivanje na Siciliji. Mancino je tudi dejal, da bi tovrstno opozorilo v bistvu pomenilo kapitulacijo države pred organiziranim kriminalom. Bivšemu palermškemu županu naj bi ministrstvo nudilo dodatno varnostno pomoč, kar je — po Mancinovi besedah — tudi storilo.

Na Mancinove trditve je nemudoma reagiral vodstvo »Mreže«. Slednje je izjavilo, da je Viminal v preteklih dneh pozval Orlando, naj omeji javno nastopanje, to pa še zlasti na Siciliji. Vodstvo »Mreže« je pozvala ministra Mancina, naj podvzame vse potrebne ukrepe, s katerimi lahko omogoči nemoteno politično delovanje; to pa implicira tudi javno nastopanje, ki je predpogoj političnega delovanja.

Danes začetek pomorske »monitoraže« proti ZRJ

BRUSELJ — Danes ob 8. uri bosta eskadri Zahodnoevropske unije in pakta Nato začeli »monitoražo« v južnem Jadranu in v Otrantskih vratih, da bi zagotovili spoštovanje sankcij OZN proti Srbiji in Črni gori. Termin »monitoraže« jasno dokazuje, da še ne gre za pravo pomorsko blokado, temveč le za neke vrste simbolično nadzorstvo, saj bodo vojne ladje po radijskih vezah zahtevale od posameznih trgovskih ladij, da povedo, kam so namenjene in kaj prevažajo. Kljub temu pa je prisotnost dveh eskader zgovorna grožnja, da bi lahko Varnostni svet OZN vsak trenutek segel po konkretnějšíh oblikah posega proti Beogradu.

Zvezno republiko Jugoslavijo bo prisotnost teh vojnih ladij in izvidniških letal ter radarskih letal AWACS, ki jim je treba dodati še eskadro ameriškega sredozemskega brodogoja, vsekakor motila. Iz ameriških virov so sporočili, da so se v zadnjih dneh letala jugoslovanskega letalstva dvakrat provokativno približala ameriški križarki Biddle, ki skupaj z drugimi ameriški in italijanskimi ladjami že nekaj dni pluje v južnem Jadranskem morju. Jugoslovanska letala so se vrnila, ko so na ameriških ladjah že pripravili protiletalsko raketno obrambo.

Obe eskadri bo sestavljalo po šest vojnih ladij, med njimi bo tudi nemški rušilec Bayern. ZRN bo sodelovala tudi s tremi izvidniškimi letali, kar je nemška socialdemokratska opozicija že obsodila kot protiustavno pobudo.

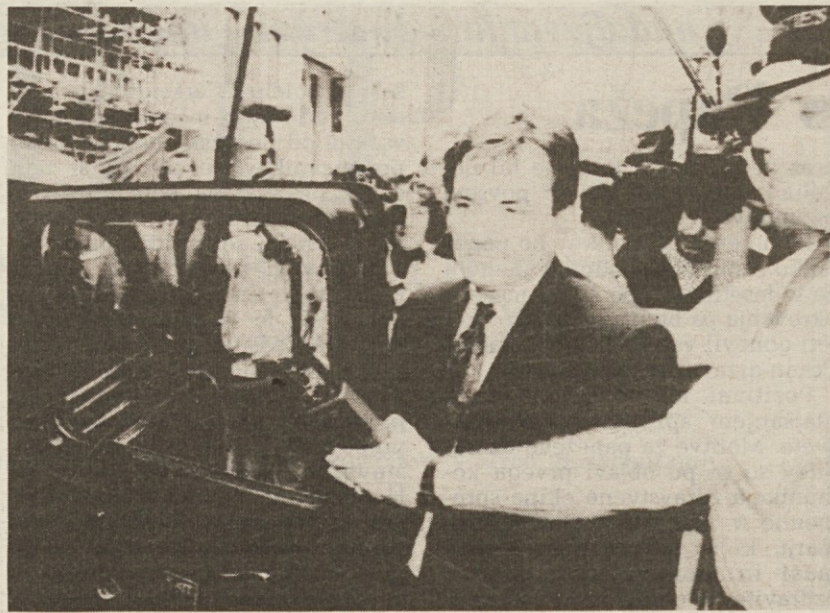
Spodletel mirovni poskus predsednika konference o Jugoslaviji Carringtona Odločen nastop zunanjega ministra BiH: Z morilcem otrok se ne bomo pogajali

LJUBLJANA — Včerajšnji dan je minil predvsem v številnih ugibanjih, kaj lahko prinese najnovejša mirovna pobuda predsednika Konference o Jugoslaviji lorda Carringtona in njegovo srečanje s predstavniki treh najpomembnejših narodnih skupnosti v Bosni in Hercegovini. Ta ugibanja je dokončno razblinil bosanskohercegovski zunanji minister Silajdžić (na sliki AP), ki je jasno povedal, da se ne bo pogajal s Karadžićem, ki je zločinec in morilec otrok. Silajdžić je tudi zavrnil Karadžićev predlog o prekinitvi ognja, ker so podobnim predlogom v preteklosti sledili še hujski pokoli. »Vlada Bosne in Hercegovine se vsestransko trudi, da bi dosegla mir, ta pa je nemogoč, dokler se agresija nadaljuje.« Silajdžić je tudi poudaril, da »ni uspešnih pogajanj pod grožnjo puškinih cevi, pokol se mora končati!«

Zaman je torej Carrington zadnje dni izrazilo vztrajal, da bi prišlo do njegovih ponovnih pogovorov z najpomembnejšimi akterji bosanskohercegovske politične scene, čeprav je bil hrkati tudi skrajno neoptimističen in skop v izjavah, kar so včerajšnja dogajanja tudi potrdila. Očitno je tudi Varnostni svet OZN zaman čakal na rezultate najnovejšega poskusa Carringtona, da vendarle izdejstvuje prekinitev spopadov v BiH. Prav tako so včeraj tudi iz uradnega Washingtona dali jasno vedeti, da polagajo precej upanja na sestanek bosanskohercegovskih predstavnikov z lordom Carringtonom, hkrati pa so Beograd ostro opozorili zaradi stopnjevanja napadov v Bosni in Hercegovini.

V London sta včeraj dopoldne najprej prispela zunanji minister BiH Haris Silajdžić, ki hkrati pred-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Včeraj v Trstu stavka delavcev v industrijskih in storitvenih panogah

NA 4. STRANI

Levo krilo v CGIL se ogreva za vsedržavno splošno stavko Vladni dekret sredi kritik

RIM — Petkov dekret vlade za ozdravitev finančno-gospodarskega stanja v državi je že v parlamentu. Pristojni ministri so včeraj popoldne pojasnjevali njegove značilnosti poslanskim komisijam za proračun, finance in ustavna vprašanja, zbornica kot taka pa ga utegne vzeti v pretres že 23. julija, če se bodo seveda glede tega sporazumeli načelniki vseh večinskih skupin. Finančni minister Giovanni Goria je zatrdil, da pomeni sanacijski dekret samo en del širše in močno razčlenjene akcije, s katero naj bi enkrat za vselej rešili vse gospodarske probleme Italije, in apeliral na »občutljivost« parlamenta; važno je, da se dekret naglo odobri, je dodal, »kajti čaka nas še veliko nujnih opravil«. Člani komisij so na obrazložitev različno reagirali. Sergio Coloni (KD) jo je ocenil v bistvu povoljno, vendar s pripombo, da bi kazalo tu in tam kaj popraviti. Negativno stališče je zavzel

Massimo D'Alema in spet predlagal »alternativni manever« DSL, ki da je glede klestenja stroškov učinkovitejši, saj je potrebna »terapija s šokom«. Za Franca Pira (PSI) je bila obrazložitev »prepričljiva«.

Podtajnik v predsedstvu vlade Fabbri je nenadoma izjavil, da so začeli zdaj »manever« navsezadnje ceniti tudi opozicijski krogi in da namerava nemudoma potipati načelnike njihovih skupin. Na koga je mislil, ni dano vedeti. Na MSI gotovo ne, prav tako ne na SKP, saj je Garavini gospodarske ukrepe včeraj ostro grajal in vrh tega očital Amatu, da hoče nadeti parlamentu nagobčnik. Pa tudi na PRI ne more računati, ko pa je Giorgio La Malfa dejal, da vlada zahteva od ljudi žrtve, ni pa sprejela dovolj učinkovitih ukrepov za finančno in gospodarsko sanacijo: »To je znamenje politične šibkosti vlade.«

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob čedalje večjem konsenzu okrog glavnega aduta demokratske stranke Demokratska konvencija vse živahnijša Jackson in Carter podpirata Clintonu

NEW YORK — Konvencija ameriške demokratske stranke v New Yorku se je včeraj dokončno razvnela. Zasluga za to sta imela predvsem dva pomembna strankarska voditelja, se pravi temnopolti lider Jesse Jackson (na sliki AP) in zadnji demokratski predsednik Jimmy Carter. Oba sta brezpogojno podprla demokratskega predsedniškega kandidata Clintonu in na mah »pozabila« na pomisleke na račun največjega aduta njune stranke. To posebno velja za Jacksona, ki je prejšnje dni očital Clintonu, da je premalo dovzeten za probleme temnopoltega prebivalstva.

Nekdanji predsednik Carter je v svojem govoru bil kritičen zlasti do sedanjega predsednika Busha in njegovo administracijo. Očital mu je, da je zelo malo storil na področjih zaposlovanja, boja proti kriminalu, sploh pa varstva okolja in jedrskih poskusov. Podprl je zamisel, da bi ZDA zopet postale središče mirovnih procesov v svetu, pri čemer je omenil »cvetko na gumbnici« v času svojega predsednikovanja, tj. camp-davidske sporazume. Dejal je, da ZDA —

kljub temu, da so ostale edina svetovna super-sila — niso uspele doseči svojih ciljev, ne doma in niti v tujini. Edini učinkoviti »recept« naj bi zato bila izvolitev Billa Clintonu, pravega poštenjaka kot ga je označil Jimmy Carter.

Letošnja konvencija demokratske stranke bo, skratka, verjetno ostala zabeležena kot konvencija pridobljene enotnosti v demokratskih vrstah, enotnosti, ki je dolga leta (tudi spriču bolečih porazov v zadnjih treh predsedniških volitvah) bila precej skrhana. Poleg relativno široke enotnosti glede predsedniškega kandidata, se demokratska stranka lahko ponaša tudi s širokim konsenzom glede Clintonove programske platforme. Le — ta naj bi bila pravo bojno kopje v predsedniški tekmi, neke vrste vizitka, s katero skušajo demokrati — po 12 letih — spodbuditi republikanski tabor z vzvodov oblasti. Clintonov program naj bi — vedno po ocenah komentatorjev — bil privlačen predvsem zaradi nove vsebine; pomeni namreč neko srednjo pot med t.i. reaganomics in modelom, ki temelji na visokih davkih.

Spet trenja in napetost v zasedeni Cisjordaniji

JERUZALEM — Izraelski premier Jichak Rabin se spriču povečanja napetosti na zasedenih arabskih ozemljih že otepa s prvo resno nevšečnostjo po njegovi izvolitvi. V Nablusu (Cisjordanija) so tamkajšnje oblasti namreč odredile policijsko uro, še posebej vroče pa je okrog univerze, ki je dobesedno obkoljena. Za izredne ukrepe so se izraelske oblasti odločile potem ko so v bližini vseučilišča aretirale oboroženega mladeniča. Izraelci sumijo, da se v oblegani univerzi skriva še več nevarnih »terroristov«. Po palestinskih virih naj bi izraelske sile javnega reda držale v obroču okrog 3 tisoč ljudi; akcijo so izvedle prav v času, ko so potekale volitve za obnovo študentskih teles na univerzi. Palestinska voditeljica Hanan Ašravi je v posebni izjavi zanikala, da bi v obleganem vseučilišču bili oboroženi Palestinci.

De Michelis demantiral sumničenja

BENETKE, MILAN — Beneški sodni organi bodo verjetno že v kratkem zahtevali »zeleno luč« za kazenski postopek proti nekaterim članom parlamenta, ki so prejel sodna jamstvena obvestila. V primeru, da bi v Rimu ugodili njihovi prošnji, bodo začeli kazenski postopek proti bivšemu demokristjanskemu ministru Carlu Berniniju, njegovemu strankarskemu kolegu in administrativnemu tajniku vsedržavne KD Severinu Citaristiju in socialističnemu senatorju Raimond Galluppu. Namestnika državnega sodnika Salvarani in Nordio za zdaj nista pojasnila, ali bodo podobno zahtevo predložili tudi zoper bivšega zunanjega ministra De Michelisa, ki je osumljen istega kaznivega dejanja kot Bernini.

De Michelis je včeraj ponovno zanikal vse obtožbe. Medtem pa je sodnik Casson zavrnil prošnjo po izpustitvi njegovega ožjega sodelavca Giorgia Casadeija.

Danes bo slovenska skupščina odločala o novem in kočljivem volilnem zakonu

LJUBLJANA — Današnje zasedanje slovenske skupščine, ki bo namenjeno predvsem obravnavi volilne zakonodaje, se pričinja v ozračju popolne negotovosti. Predsednik France Bučar pravi, da ni »prerok« in da ne more ničesar predvideti. Vsi ostali najvidnejši slovenski politiki pa so bodisi »zapeti« in nočejo ničesar konkretnesega odgovoriti, ali pa so precej pesimistično razpoloženi.

Formalnih razlogov za pesimizem ne bi smelo biti. Včeraj je komisija za ustavna vprašanja slovenskega parlamenta zavrnila skoro vse predlagane popravke razen dveh vsebinsko pomembnih. Zavrnili so tudi popravek narodnih demokratov, ki je predvideval tudi zastopnost zamejskih slovencev v državnem svetu.

Poslanska mesta bodo na osnovi dobljenih glasov delili dvakrat. Prvič direktno, izvoljen bo tisti poslanec, ki bo v svoji volilni enoti prejel 9,1 odstotka glasov. Po prvotnem osnutku pa bi te glasove nato še enkrat upoštevali v nacionalnem kotlu. Ker bi direktno izvolile poslance predvsem velike stranke, bi to šlo v njihovo korist. Po sprejetem popravku pa bodo te glasove upoštevali samo prvič in ne bodo več

šli v nacionalni kotel. Seveda mora ta popravek sprejeti parlament, mnenja ustavne komisije so sicer važna in jih upoštevajo, toda so samo mnenja.

Drugi bistveni popravek se nanaša na razdeljevanje mest. Prvotni zakonski osnutek, ki je bil v vseh treh zborih že sprejet z dvotretjinsko večino, določa podoben sistem, kot velja za italijanske pokrajine. Izvoljen bi bil tisti kandidat, ki bi v svoji volilni enoti prejel najvišji odstotek glasov. Toda stranke so se očitno zavedle velike nevarnosti take delitve, saj bi bili ogroženi vsi, ali večina v parlamentu do krepitev opozicije. Za sprejetje volilnih zakonov je potrebna dvotretjinska večina, kar je v slovenskem parlamentu že objektivno izredno težko doseči.

Prvo je torej vprašanje desnice, ki verjetno računa, da bi na volivah izgubila in prav zato bo skušala z velikim krikom in vikom okrog popravkov ustvariti razburjenje, napeto in sovražno ozračje. V takih okoliščinah pa ni težko prevaliti krivdo na neuspeh sprejemanja volilne zakonodaje na sedanje večinske stranke.

Toda tudi večinske stranke še zdaleka niso soglasne. V resni nevarnosti so vse male stranke, za vse velja prag 3,5 odstotka, še vedno je zapisano določilo o nujnosti izvolitve vsaj treh poslancev in po zadnjih raziskavah so ogrožene vse stranke, z izjemo treh velikih, in sicer: prenoviteljev, liberalnih demokratov in krščanskih demokratov. Združevanja dosedaj niso uspela, zato se tako med socialdemokrati kot med demokrati čujejo glasovi, da se z volitvami ne mudi in da je treba volilno zakonodajo sestaviti na povsem drugih temeljih.

Tudi načelna politika krščanskih demokratov vedno bolj stremi k ustvarjanju dveh nasprotujočih si blokov, to pa ni mogoče na osnovi sedaj obravnavanega osnutka volilnega zakona, ki temelji na proporcionalnem sistemu.

Končno so tukaj še poslanci. Velika večina se zaveda, da ne bo nikoli več izvoljena in prav ta tiha velika večina mora danes in jutri sprejeti novo volilno zakonodajo, ki jih bo vrgla iz aktivnega političnega življenja, s spremljajočo oblastjo in družbenim ugledom vred.

BOGO SAMSA

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Papeža

brez večjih težav, le da je bil nekoliko oamamljen, kar je povsem razumljivo.

Po mnenju zdravnikov bo papež lahko zapustil polikliniko Gemelli že v desetih dneh, po enem mesecu okrevanja pa bo papež lahko v celoti obnovil vse svoje dušnopastirske in državniške obveznosti.

Pozitivni izid operacije so z olajšanjem sprejeli vsi verniki sveta. Molitve za papežovo ozdravitev so se po objavi prvega komunikata zdravstvene ekipe spremenile v zahvalnice. Poljski romarji, ki so včeraj prisostvovali maši in molitvi za papežovo ozdravitev v cerkvi Sv. Petra včeraj niso skrivali svojega navdušenja in olajšanja. Poglavar rimsko-katoliške cerkve v teh urah prejema brzojavke iz vsega sveta. Poleg italijanskih državljanov in politikov so brzojavke za čimprejšnje okrevanje po uspešni operaciji poslane številne italijanske stranke, med njimi tudi Slovenska skupnost. Izraze zadovoljstva so poslali tudi državniki iz skoraj vseh držav sveta, med njimi tudi slovenski predsednik Kučan in hrvaški predsednik Tudjman.

● Odločen

stavlja tudi Muslimane in nadomešča predsednika Alijo Izetbegovića in predsednik Srbske demokratske stranke Radovan Karadžić. Oba sta se takoj ločeno sestala z lordom Carringtonom. Vodja bosansko-hercegovskih Hrvatov in predsednik HDZ BiH Mate Boban pa je prišel v London

šeše popoldne. Carrington je planiral več svojih ločenih srečanj z vsakim od bosansko-hercegovskih predstavnikov, seveda pa si želi, da bi jih vsaj na koncu ločenih pogovorov spravi tudi za skupno mizo, kar pa se zaradi Silajdžićevih izjav ni zgodilo. Tak razplet pa bi lahko Carrington tudi pričakoval, saj je bosansko-hercegovsko predsedstvo predvčerajšnjim znova sporgčilo, da je Karadžićeva stranka v Bosni in Hercegovini proglašena za teroristično in za prepovedano, zato se uradni predstavniki Predsedstva Bosne in Hercegovine ne mislijo pogovarjati in pogajati s predstavniki te stranke. Radovan Karadžić pa je pred odhodom v London dejal, da so pogajanja v Londonu zadnja prilika za mir v BiH. Karadžić je po prvih pogovorih z lordom Carringtonom novinarjem izjavil, da srbska stran predlaga takojšnjo prekinitev vseh spopadov v Bosni in Hercegovini, če drugi dve strani tega ne bi bili pripravljeni sprejeti pa bodo Srbi vzpostavili enostransko premirje. Ta izjava Karadžića bi bila seveda v normalnih razmerah vest dneva, vendar pa so postali v svetu in v Bosni in Hercegovini zelo previdni in nezaupljivi glede takšnih izjav Karadžića, ki je izrazito protislovna osebnost in ne bi bilo prvič, da bi se takšne njegove miroljubne obljube pokazale zgolj kot propagandni manevar.

Nekaj več upanja sicer daje tudi splet drugih dogodkov. Novi premier Zvezne republike Jugoslavije Milan Panić je včeraj napovedal, da bo jutri odpotoval v New York, kjer se bo sestel z generalnim tajnikom OZN Butrosom Galijem. Med potjo se bo ustavil

v Parizu, da bi se sestel s francoskim predsednikom Mitterrandom. Panićevi napor, da bi odpravil ali vsaj omilil sankcije proti ZRJ so več kot očitne. Trenutno pa še vedno ni jasno, ali so njegove predvčerajšnje izjave v beograjskem parlamentu le pčesek v oči, ali pa misli resno. Panić, ki je zase obdržal tudi funkcijo obrambnega ministra, je namreč ponovil svojo odločenost, da konča spopade v Bosni in Hercegovini in predlagal, da se Bosna in Hercegovina spremeni v demilitarizirano območje. Predlagal je razorožitev vseh formacij in skupin - srbskih, hrvaških in muslimanskih - ob nadzorstvu OZN. Panić je prav tako dejal, da bo osebno angažiral, da bi bila vsa težka oborožitev Jugoslovanske armade, ki je ostala v Bosni in Hercegovini, odstranjena z območja te republike. Panić je prav tako izjavil, da »spoštuje dejstvo, da je Bosna in Hercegovina neodvisna in samostojna država in članica OZN«.

Varnostni svet naj bi se znova sestel že danes. Na tem sestanku naj bi proučil rezultate Carringtonovih pogovorov s predstavniki iz Bosne in Hercegovine in odločal - odvisno od razmer - o svojih nadaljnjih ukrepih. V OZN je zadnje dni zelo aktivna avstrijska delegacija, njen predstavnik pa je opozoril, da OZN s svojo neodločnostjo glede Bosne in Hercegovine čedalje bolj izgublja ugled. Avstrijski zunanji minister Mock pa je ponovni izjavil, da bi morali Združeni narodi v vsakem primeru v Bosni in Hercegovini vojaško posredovati, sicer čez nekaj mesecev v Bosni in Hercegovini ne bodo imeli več kaj reševati.

Po nekaterih informacijah iz New Yorka je Avstrija predložila varnostnemu svetu predlog resolucije, po kateri naj bi varnostni svet zahteval, da se v treh dneh ustavi vsi spopadi v Bosni in Hercegovini, če se to ne bi uresničilo pa naj bi takoj podvzel druge ukrepe.

V Sarajevu, Goraždah in Tuzli so tudi včeraj potekali napadi in boji. Bosansko-hercegovski minister za obrambo Jerko Doko je dejal, da bo Bosna in Hercegovina brez mednarodne vojaške podpore morala kloniti. Srbska stran je napovedala, da bo najpozneje danes zavzela Goražde, ki pa se še vedno krčevito brani.

● Dekret

Enako ostro (čeprav iz drugačnih razlogov) je levo krilo CGIL, ki je pod vodstvom Fausta Bertinottija na seji sindikatovega vodstva glasovalo proti sklepnemu poročilu Ottaviana Del Turca: »Vladni manevar je nepravilen in brezkoristen, treba ga je drastično spremeniti; če do tega ne pride, bo potrebna vsedržavna splošna stavka.« To je kajpak v nasprotju s strategijo enotnega nastopanja vseh treh osrednjih sindikatov, ki bodo uprizorili to soboto v Rimu protestni shod, ne marajo pa skvariti možnosti za uspešna pogajanja s Confindustrio o ceni dela.

Vladni dekret grajajo tudi sindikat stanovanjskih upravičencev SUNIA (zaradi dejanske liberalizacije najemnin), gradbeniki (zaradi zvišanja davka ICI), deželne uprave in krajevne ustanove (zaradi klestenja izdatkov za zdravstvo in prispevkov), zdravniki, odvetniki, turistični delavci idr.

Slovenski železničarji bodo stavkali

LJUBLJANA — Slovenski železničarji so včeraj napovedali splošno stavko, ki naj bi se začela že v petek zvečer, če slovenska vlada pred tem ne bo zagotovila manjkajočih sredstev za junijske plače slovenskih železničarjev. Na slovenskih železnicah so imeli pred nedavnim že večurno opozorilno stavko zaradi tega, ker zaposleni niso dobili izplačanega regresa za letni dopust. Po takratnih pogovorih stavkajočih z vlado je v javnosti prevladal vtis, da je prišlo do obojestranskega dogovora, da bodo začeli strpno in sistematično odpravljati nakopičene finančne in druge probleme na železnici. Zato je vsekakor nenavadno, da pristojni niso storili vseh potrebnih korakov, da bi preprečili noye zaostritve.

Železničarji zdaj grozijo, da bo stavka popolna, začela pa naj bi se v petek zvečer in sicer najprej s prenehanjem železniškega prometa iz koprškega pristanišča, naslednji dan bi stavka zajela celotni tovorni promet na slovenskih železnicah, nato pa tudi potniški promet. Železničarji protestirajo tudi proti ukinjanju delavskih in šolskih vlakov, ki naj bi bili po mnenju vlade nerentabilni, prav tako pa zahtevajo čimprejšnji odgovor na vprašanje, kakšne železnice slovenska država sploh hoče in potrebuje. (NIA)

V okviru drugega deželnega načrta, ki naj bi postal stvarnost nekje letos jeseni

Mario Brancati obljubil kakovostnejšo zdravstveno službo in oskrbo ogroženih

TRST — Reorganizirati krajevne zdravstvene enote, zredčiti število bolnišniških postelj, revidirati mehanizme o upravljanju in koriščenju resurzov, vzpostaviti učinkovito povezavo med asistenčnimi in zdravstvenimi službami, uvesti nove strukture, ki jih predvideva državni zakoni - asistenčne zdravstvene domove in day hospitale - in okrepiti oskrbo na domu: to so nekatere izmed novosti, ki jih namerava deželna vlada FJK vključiti v svoj drugi zdravstveni načrt in ki jih je orisal včeraj pristojni odbornik Mario Brancati.

Deželni odbor je 9. julija sprejel programsko listino, ki osvaja določila iz finančnega zakona in ki bo po odbornikovem zatrdilu v naslednjih mesecih predmet posvetovanj z vsemi zainteresiranimi dejavniki. Jeseni pa bodo na vrsti pokrajinske konference, iz katerih

bo zrastle pravi zdravstveni načrt. Brancati, ki ga je spremljal predsednik deželne vlade Vinicio Turrello, je naglasil, da hoče Dežela v prihodnjih desetih letih zadržati stroške za zdravstvene storitve na sedanji ravni - okoli 2.900 milijard lir, hkrati pa zagotoviti kvalitetne usluge, sicer s smotnejšim izkoriščanjem finančnih, človeških in tehnoloških resurzov. Vsekakor bo proces za doseg glavnega cilja, to je decentralizacije zdravstvenih storitev oziroma čim manjšega koriščenja bolnišnic, postopen, je še pripomnil Mario Brancati.

Le-ta je zatem navedel nekaj podrobnejših podatkov. Vsega skupaj bo v deželi delovalo šest krajevnih zdravstvenih enot, od tega tri v videmski pokrajini in po ena v tržaški, goriški in pordenonski pokrajini. V sklopu reorgani-

zacije omenjenih enot bodo uvedli dve figuri koordinatorja - enega za zdravstveno in enega za upravno področje, dalje posebne denarne nagrade za zdravstvene delavce, ki bodo dosegli začrtane cilje, in še poseben sistem za nadzorstvo in preverjanje dela; vrh tega bodo okrepili deželno direkcijo za zdravstvo. Programska lista, ki jo izdelujejo že tri leta, teži v bistvu k bolj homogeni organizaciji in storilnosti krajevnih zdravstvenih enot, je pojasnil odbornik Brancati in kot primer navedel, da bodo v oddelkih za diagnostiko in v operacijskih prostorih uvedli več delovnih izmen.

Kar zadeva bolnišnice pa so v načrtu predvidene štiri stopnje posegov, ki jih bodo natančneje opredelili z zadevnimi srednjeročnimi plani. Kot referenčne bolnišnice z vsaj 250 posteljami bodo

vsekakor ostale tržaška glavna bolnišnica in bolnišnica na Katinari (operativno bosta delovali kot ena sama bolnišnica) ter bolnišnice v Gorici, Vidmu in Pordenonu. Posebna pozornost bo šla bolj ogroženim osebam - starostnikom, psihično in telesno prizadetim, mamilašem in obolelim za aidsom.

Odbornik Brancati je nadalje omenil uvedbo helikopterske hitre pomoči, ki bo imela sedež v Vidmu a bo veljala za vse deželno ozemlje. Gre za helikopter, v katerem bodo stalno anesteziist in dva bolničarja. Povedal je tudi, da gre h kraju postopek za uvedbo emergencne službe 118 v Trstu, nazadnje pa polemično izrekel željo, da okoli vsega tega ne bi bilo kakšnih političnih špekulacij: »Ko bi zgolj branili obstoječe, ne bi zboljšali kvalitete, obenem pa bi potrošili 200 milijard lir več.«

Finančno pokriti zakonske osnutke!

TRST — Deželni svetovalci PSI Franco Vampa, Enrico Bulfone in Lucio Cinti so predložili zakonski predlog glede finančnega kritja zakonskih osnutkov, ki jih predlaga deželni odbor.

Pomanjkanje podatkov o finančnem kritju spravlja v težave svetovalce, ki morajo osnutek odobriti, enako pa velja za popravke, s katerimi se v komisiji ali skupščini spreminjajo prvotne stroškovne obveze. »Zato je potreben zakon, ki naj prisili pristojno deželno direkcijo, da sestavi tehnično poročilo z nadrobni podatki o izračunu potrebnih stroškov; to poročilo naj bi potem preverila odbornika za proračun in finance.«

Hrvaško morje res minirano?

FRANKFURT — Nemška navtična zveza je včeraj odsvetovala vsem svojim članom plovbo za jahtami vzdolž hrvaške obale. To je utemeljila z navedbo, da so razmeščene v hrvaških morskih vodah mine.

Omenjena zveza svetuje posadkam jaht, ki bi rade križarile v hrvaških teritorialnih vodah, da se poprej posvetujejo s pristojnimi dejavniki nemškega zunanjega ministrstva. Sicer pa je videti v zadnjem času zlasti v pristanih kvarnerskih otokov še kar lepo število nemških turističnih plovil.

Slovenski ribiški ladji sta izpluli iz Umaga

KOPER — Včeraj nekaj po 15. uri sta Delamarisovi ladji Iris in Iris 2 lahko izpluli iz umaškega pristanišča. Umaški sodnik za prekrške Vladimir Vidović je pojasnil, da sta bili ribiški ladji zadržani v hrvaškem pristanišču zaradi krivolova in to na osnovi prvega odstavka 70. člena hrvaškega zakona o morskem ribištvu, ki prepoveduje ribolov tujim ribiškimi barkam v hrvaškem morju. Sodnik za prekrške je dovolil izplutje potem, ko je Delamarisov odvetnik položil 420.000 hrvaških dinarjev varščine - toliko, kolikor so znašale dosojene kazni in vsi stroški zaplembe ladij. Na izrečeno kazen se bo Delamaris lahko pritožil pri ustreznem hrvaškem republiškem organu. V Umagu so poudarili, da so Delamarisu oz. kapitana (Edi Šajn in Leon Čebulj) zaračunali minimalno denarno kazn. Hrvaške oblasti so zaplenile tudi približno 6,5 tone sardel, vrednih približno 350 tisoč tolarjev. Delamarisu bodo vrnili 857 rib-jih zabojev, mrež pa niso odvzeli z ladij.

Podatki o tem, kaj se je dogajalo v hrvaškem morju, so različni. Umaški sodnik za prekrške trdi, da sta slovenski barki lovili v hrvaškem morju, saj sta po njegovih navedbah tako poleg policajev pričala tudi dva Delamarisova ribiča. (Od 14 članov posadke na obeh ladjah je bilo 12

ribičev Hrvatov, iz Novigrada.) Drugače trdijo v Delamarisu. Direktor Vinko Franetič je povedal, da sta ladji ribarili v mednarodnih vodah. V njuni bližini je ribaril tudi drugi par Delamarisovih bark (Droga 1 in Droga 2) in nekaj italijanskih ladij. Ladji Iris je hrvaška policija ustavila, ko sta se vračali v domači pristan - tik preden bi zapluli v slovensko morje, le nekaj milj pred Savudrijskim polotokom, ko sta imeli mreže že zdavnaj ščiščene in pospravljene na palubi. »Res je, da mrež niso imeli zapečatenih, vendar nam hrvaške oblasti doslej še niso povedale nič določenega o tem, kako naj bi pečatili mreže, če bi pluli čez hrvaško morje po sistemu neškodljivega prehoda, ki pripada slovenskim ribičem,« je pojasnil Franetič in dejal, da se bodo na tokratno ravnanje hrvaških oblasti pritožili.

Za zdaj so izolske ribiške ladje dobile nalog, da naj skušajo do mednarodnih voda priti po italijanskem morju. Zdi se skoraj neverjetno, toda slovenski ribiči se v hrvaškem morju ne počutijo več varne, zato izbirajo daljšo pot po italijanskem morju. Prav tako močno dvomijo, da bo kaj kmalu podpisan ribolovni sporazum, ki ga je ob nedavnem obisku v Ljubljani obljubljal dr. Franjo Gregurič. Po tedanjih obljubah bi morali spora-

zum podpisati »čez 14 dni«, namesto sporazuma pa je prišlo do zaplembe ladij.

Kljub temu, da Delamaris sploh ne more prodajati ribjih konzerv na Hrvaško, pa imajo hrvaški predelovalci rib na slovenskem trgu približno 40 odstotkov celotne ponudbe ribjih konzerv. In kljub dejstvu, da imajo Hrvatje veliko morja, se kar pogosto zgodi, da so prisiljeni kupovati ribe pri slovenskih ribičih. »Včeraj je prišlo iz Poreča kar nekaj tovornjakov po naše sardele, hoteli so kupiti sto ton sardel, to bi jim z veseljem prodali, žal pa niso odprli akreditiva. Ker pa so na Hrvaškem zdaj slabi plačniki, jim rib nismo mogli prodati,« je povedal Vinko Franetič in zanimal, da bi imel dogodek kakšno zvezo z zaplembo ladij.

Pri dokončnem urejanju vprašanja neškodljivega prehoda slovenskih ribiškimi ladjami bi morali v Sloveniji natančno vedeti, če res velja načelo neškodljivega prehoda, kot to predvideva mednarodno pomorsko pravo v morskimi ožinami. V kolikor gre res za ožino, kot trdijo nekateri pravniki, strokovnjaki za to področje, potem ribiškimi ladjami ne bi smeli nihče ustavljati na njihovi poti in niti preverjati, kako je z mrežami. A pravna plat tega vprašanja očitno še ni dokončno razjasnjena.

BORIS ŠULIGOJ

Sodelovala sta tudi msgr. Alojzij Šuštar in Ciril Zlobec

V Bovcu slovesno proslavili 800-letnico krajevnega župnije

BOVEC — Osrednje slovesnosti ob 800-letnici bovške župnije so se odvijale preteklo soboto s pričetkom cerkvenega slavlja v župnijski cerkvi sv. Urha. Slovesno mašo je vodil slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar, ki je pozdravil škofo in nadškofe iz Vidma, Gorice in Celovca. Slovesnosti, ki se je nadaljevala pred kulturnim domom, so se udeležili zastopniki predsedstva in vlade Republike Slovenije, predstavniki iz zamejstva ter najvišji cerkveni dostojanstveniki iz Slovenije, Furlanije-Julijske krajine in Koroške.

Slavnostna govornika Ciril Zlobec in Viktor Žakelj sta poudarila pomen visokega jubileja bovške župnije, saj tudi to praznovanje sovpada s prvo obletnico mlade slovenske države. Prireditelj je popestrilo petje moškega pevskega zbora Iskra iz Bovca, veselo razpoloženje pa je dopolnila folklorna skupina iz Sentviške Gore. Minister za kulturo Borut Šuklje je ob koncu slovesnosti odprl razstavo slikarske kolonije, ki nosi ime po slikarju Rudiju Kogej. Popoldne je potekala javna okrogla miza z naslovom »Pogledi na prihodnost Bovške«.

V Sovodnjah lepo sprejeli šolarje iz Livka

SOVODNJE — Nadaljujejo se srečanja med učenci osnovnih šol z Livka in iz Sovodnjah v Benečiji. Ob koncu šolskega leta je bilo v Sovodnjah že četrto tako srečanje, ki je tokrat potekalo v znamenju športnih iger. Prisotna je bila tudi didaktična ravnateljica iz Svetega Lenarta Rosaria Stella Cardillo, ki je pozitivno ocenila pobudo. Na srečanju, ki je potekalo v prijateljskem in sproščenem vzdušju, so vsi izrazili željo, da bi se taka srečanja nadaljevala, saj konkretno prispevajo k utrjevanju medsebojnega spoznavanja in prijateljstva. Prihodni bo na potezi livška šola, ki bo prijatelj in vrstnik iz beneške šole gostila jeseni. V programu bo srečanje v naravi z željo, da bi učenci boljše spoznali okolje, v katerem živijo. (r.p.)

Natečaj portretne fotografije

CELOVEC — Mohorjeva založba v Celovcu razpisuje natečaj otroške portretne fotografije. Natečaj ni vezan na bralke in bralce Mohorjevih knjig. Format naj bo čimvečji, ker jih bodo razstavili na posebni razstavi v Celovcu in Ljubljani - najmanjši možni format je 30 x 20 cm. Fotografije so lahko črno-bele ali pa tudi barvne. Posebna žirija bo razdelila denarne nagrade in dobropise za Mohorjeve knjige v višini od 1000 do 100 šilingov. Rok za predložitev fotografij bo zapadel 1. oktobra letos. Na podrobnejše informacije se interesi lahko obrnejo na naslednji naslov: Mohorjeva, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec -Klagenfurt ali pa Zastopstvo Mohorjeve, Gruberjevo nabrežje 6, Slovenija 61000 Ljubljana.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI S SEDEMLETNO ZAPADLOSTJO

- BTP so obveznice s koriščenjem 18. maja 1992 in zapadlostjo 18. maja 1999.
- Obveznice dajejo letno 12% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 16. julija.
- Osnovna emisijska cena znaša 94,95% nominalne vrednosti; zato je minimalna cena za sodelovanje na dražbi 95%.
- Glede na ceno, s katero bodo obveznice prodane, se resnična donosnost spreminja: glede na minimalno vrednost (95%), je maksimalna letna donosnost 13,54% bruto in 11,83% neto.
- Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.
- Obveznice BTP se koristijo s 18. majem: ob vplačilu (21. julija) bo treba doplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo privatniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.
- Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.
- Naknadne informacije nudijo banke.

MAKSIMALNI LETNI NETO DONOS:
11,83 %

Industrijski obrati na Tržaškem so se včeraj ustavili za štiri ure

Splošna stavka v industriji za obrambo delovnih mest in gospodarski razvoj

Industrijski Trst je včeraj za štiri ure ustavil proizvodnjo zaradi stavke, ki so jo oklicale pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL z namenom, da bi mestu v Zalivu zagotovili razvoj industrijskega sektorja. Sindikati so se odločili za odločno enotno akcijo še v dneh, ko so delavci škedenjske železarne ustavljali promet v središču mesta, da bi prebivalstvo seznanili s tistim, kar jih čaka - odpustom. Potem, ko so s svojo akcijo izsilili srečanje na prefekturi in podpis sporazuma o nadaljevanju proizvodnje v železarni, je ostala zamisel o splošni stavki tržaške industrije še naprej aktualna. »Aktualizirali« so jo težavni položaji, v katerih so se znašli tudi drugi tukajšnji industrijski obrati: Tovarna velikih motorjev, Arzenal sv. Marka, papirnica Cartimavo.

Včeraj so se na tržaških ulicah s svojimi sindikalnimi zastavami in transparenti združili zaposleni v vseh teh majajočih se tržaških industrijskih centrih. Na čelu sprevoda, ki je zjutraj krenil s Trga Unita po Korzu do Trga Goldoni, od tu pa po Ul. Carducci in Ul. Roma do Borznega trga, je vihral veliki rdeči transparent tovarniškega sveta škedenjske železarne, obrata, ki je postal s svojo hudo krizo nehoti simbolna sila v sedanjem sindikalnem boju za obrambo delovnih mest. Za njim so drugi transparenti opozarjali na prisotnost delavcev Arzenala, Tovarne velikih motorjev, papirnice Cartimavo, Manifatture Tabacchi, gradbenikov, Julie Cables, pristaniških delavcev, zaposlenih v javnih upravah, upokoencev. Na Borznem trgu, kjer je bil zaključni sindikalni shod so se pod govorniškim odrom s transparentom postrojili delavci Pittinijeve železar-

ne v Osoppo (na sliki - foto Magajna), ki so hoteli biti v tem težkem trenutku ob strani svojim tržaškim železarskim kolegom.

Delavcem so se včeraj z dveurno stavko pridružili v protestu tudi zaposleni v trgovskem sektorju. V mestnem središču je bilo dopoldne (od 9. do 11. ure) nekaj trgovin zaprtih, večina pa je obratovala, kot da stavke ne bi bilo.

Na Borznem trgu bi moral delavstvu spregovoriti Ottaviano Del Turco, številka dve vsedravnega sindikata CGIL. Sindikalnega voditelja pa ni bilo v Trst zaradi rimskih obveznosti (beri: srečanje sindikatov z vlado zaradi njenih zadnjih, za delavce sila restriktivnih ukrepov). Namesto njega je stopil na oder odgovorni za industrijsko politiko pri CGIL Walter Cerfeda.

Govornik je začel z osnovno premiso: stavka zaposlenih v industriji je protest proti poskusom deindustrijalizacije v Italiji. V tem boju tržaški delavci niso osamlje-

ni: združeni so z delavci mesinske tovarne Pirelli, z delavci Chivassa, z delavci iz Genove. Njihov skupni cilj je preprosto: preprečiti, da bi zaprli tiste industrijske objekte, ki predstavljajo osnovo, temelj italijanskega gospodarstva. To niso obrati, ki jih je že načel zob časa; so moderne, prenovljene tovarne, ki bi s sposobnim vodstvom lahko zagotavljale Italiji velik gospodarski priliv. Cerfeda je ob tem omenil prav primer škedenjske železarne. V zadnjih 15 do 18 mesecih je bilo vloženih 250 milijard lir (!) v prenovo železarne samo zato, da bi obrat nato zaprli (takšen je bil prvotni namen lastništva) in predali knjige o milijardnem stečaju sodstvu.

Cerfeda se je dalj časa ustavil pri vladnem gospodarskem manevru. Gre za manever proti delavstvu, proti ljudem, ki delajo, in v korist davčnih utajevalcev in gospodarjev, je poudaril. Vlada hoče z njim kriti javni primanj-

kljaj, toda Italija se ne srečuje le z breznom državnega primanjkljaja in dolga, pač pa tudi z vse večjo proizvodno krizo. Italijansko gospodarstvo je papirnato: rente, obveznice, kupi papirjev, ki služijo finančnim lisjakom za špekulacije vseh vrst na koži delavstva. »Razprodaja« družb z državno soudeležbo predstavlja stečaj velikega dela italijanske industrije, kar se ne dogaja v nobeni industrijsko razviti državi. Gospodarstvo le-teh temelji prav na industrijskih obratih, za katere »jamči« država, je pripomnil Cerfeda, in napovedal, da vodi pot, ki jo je ubrala vlada s svojim manevrom, Italijo med svetovne reveže.

Trst in druga italijanska industrijsko vse bolj pusta območja ne zahtevajo od države neučinkovite podpore, pač pa možnost za resno nadaljevanje proizvodnje. Trst ima v tem pogledu mnogo potencialov: v železarstvu, v proizvodnji motorjev, ladjedelnstvu, elektrotehniki, tekstilni industriji, na znanstvenem in raziskovalnem področju. Te potencialne gre izkoristiti. Prvi, ki bi se morali tega zavedati, so krajevni politiki. Njihova odgovornost je v tem trenutku zelo velika. Tako na deželni kot na pokrajinski in občinski ravni se vse bolj kregajo in ščitijo lastne majhne interese, namesto da bi se z močno upravo zagnali za preporod mesta, jih je ožigosil Cerfeda.

Pred njegovim govorom je prisotne pozdravil pokrajinski tajnik CISL Luciano Kakovic, ob koncu pa je deželna tajnica UIL Adele Pino povzela prav zadnjo misel iz govora vsedravnega sindikalnega voditelja: tržaški delavci so včeraj pokazali, da so ob ključnih vprašanjih enotni; sedaj naj to stori tudi tukajšnji politični razred.

V deželnem svetu danes nadaljevanje razprave o osnutku volilnega zakona

Deželna skupščina bo danes nadaljevala razpravo o novi deželni volilni zakonodaji, ki je že sprožila toliko polemik in spravila deželni odbor na rob politične krize. Osnutek volilne reforme, ki ga je odobrila pristojna komisija deželnega sveta, bo prav gotovo deležen nekaterih sprememb, ki pa jih za sedaj še ni mogoče točno opredeliti.

Danes gre zabeležiti dokaj ostro stališče predstavnika zelenih v deželnem svetu Viviana, po katerem pomeni prvotni osnutek dežanske kršenje programskega sporazuma, na katerem sloni Turellova deželna vlada, pa tudi pravo nasilje nad demokratičnimi pravili, ki veljajo v državi in v naši deželi. Vivian je brez ovinkarjenja naglasil, da volilna reforma, kot jo predvideva osnutek komisije, ne bo toliko zagotovil upravljalnost Dežele, pač pa bo služil le interesom nekaterih posameznih kandidatov. Prav tako je krivična izključitev možnosti volilnih povezovanj, ki kaznuje manjše stranke in še posebno slovensko manjšino. Glede tega vprašanja pa ni izključeno, kot smo poročali že včeraj, da bodo stranke našle bolj ali manj zadovoljiv kompromis.

Predmet polemik pa je tudi porazdelitev svetovalskih mest po volilnih okrožjih. V tej zvezi so včeraj predstavili spreminjalni predlog svetovalci Ivo Del Negro in Ivan Bratina (DSL), Ivano Benvenuti in Antonio Martini (KD) ter Bruno Lepre in Carlo Vespasiano (PSI), po mnenju katerih sedanji osnutek penalizira volilni okrožji Tolmeč in Gorico, ki bi ne bila več zadostno zastopana v deželnem svetu. Dovolj je podatke, da bi Karnija, ki je ob nastanku Dežele leta 1964 imela šest svetovalcev, po novem imela le tri.

Tudi pri nas globoko odjeknila vest o bolezni Janeza Pavla II. Škof poziva k molitvi za papeža

Tudi v naših krajih je globoko odjeknila vest, da je papež bolan in da so ga včeraj dopoldne kirurško operirali v Rimu. Verniki so se spontano zbirali v cerkvah in molili za njegovo zdravje, pa tudi v splošnih pogovorih je bilo zdravje Janeza Pavla II. v središču pozornosti.

Tržaški škof Lorenzo Bellomi je naslovil daljši poziv krajevni verski skupnosti in sploh tržaški javnosti, v katerem med drugim takole pravi:

»Naravno si vsi želimo, da bi papež čim prej okreval in učinkovito nadaljeval svoje apostolsko poslanstvo. Mislim, da vesel spomin na nedavni papežev obisk v našem mestu prispeva k temu, da je vse tukajšnje prebivalstvo še bolj ganjeno. Katoličani so še posebej blizu v veri in globoki ga-

njenosti Svetemu očetu v težkem trenutku, ki ga preživlja, ter se z ljubečo spontanostjo odzivajo na prošnjo, ki jo je on sam javno napravil, naj molijo zanj.

Vsak posamezen vernik čuti potrebo, da dvigne svojo osebno molitev za papeževo zdravje. A tudi občestva, začeni z župnijami, naj molijo k Vsemogočnemu, da bi s posredovanjem Marije, »Zdravja bolnikov«, ohranil tega svojega Služabnika na čelu Cerkve za dobro človeštva.

Škof Bellomi nato v svojem pozivu napove, da bo tudi sam daroval mašo za zdravje Janeza Pavla II., in sicer v nedeljo, 19. t. m., z začetkom ob 18. uri pri sv. Antonu Novem. Škof vabi k številni udeležbi.

Deželna komisija za proračun včeraj odobrila amandna Železarna: Dežela bo priskočila na pomoč obrtniškim podjetjem

Dežela bo priskočila na pomoč podjetjem, ki so se znašla v hudih težavah po krizi, ki je zajela škedenjsko železarno. Deželna komisija za proračun je včeraj sprejela popravek k osnutku deželnega proračuna, ki nakazuje skupni znesek štiri milijarde lir, s katerimi bodo izplačali dolg škedenjske železarne obrtnim in drugim malim podjetjem. Tehnično bo Dežela izvedla vso operacijo s podpisom obveznic Mediocredita. Dežela bo nadalje dala na razpolago še 250 milijonov lir, s katerimi bodo zvišali posebni sklad deželnega konzorcija za jamstva.

Odobreni popravek je za prizadete obrtnike zelo pomemben. Potem, ko je zašla škedenjska železarna v krizo, so ostala številna podjetja, ki so bila poslovno vezana na železarno, brez dela, škedenjsko podjetje pa jim je tudi dolgovala lepe vsote denarja. Amandna k deželnemu proračunu daje sedaj tem podjetjem (skupno nekaj stotin delavcev in nekaj desetnih lastnikov) nekaj kisika, da bi prebrodila sedanji težki trenutek.

V osnutku deželnega proračuna je predvidenih tudi 700 milijonov letnega prispevka za dobo desetih let za metanizacijo nekaterih občin.

ŠD PRIMOREC

vabi na

ŠPORTNI PRAZNIK

do 19. julija na nogometnem igrišču v Trebčah

Delovali bodo dobro založeni kioski. Zabaval bo ansambel Kraški kvintet. Istočasno se bo odvijal turnir v malem nogometu.

TRŽAŠKI
PARTIZANSKI
PEVSKI ZBOR
PINKO TOMAŽIČ

Danes ob 20.30 bo v Bazovici vaja za ves ansambel.

V soboto, 18. t. m., ob 7. uri zjutraj zbirališče v Bazovici pri Kalu nasproti Lebanove gostilne, točno ob 7.30 bosta dva avtobusa odpotovala proti Bledu, kjer bo ob 10.15 malica v restavraciji Prešeren, ob 12.45 bo na Pokljuki kosilo, ob 14.30 pa nastop.

V poletnem centru v organizaciji zgoniške občinske uprave se otroci odlično počutijo

Prava indijanska vas na dvorišču zgoniške šole

Dobro organizirani poletni center ni le priložnostno "parkirišče" za otroke staršev, ki imajo službene obveznosti, temveč odigrava pomembno socialno vlogo z izrazitim pedagoškim predznakom. Tak vtis smo imeli, ko smo v poslopju osnovne šole 1. Maj 1945 v Zgoniku obiskali udeležence poletnega centra, ki ga že vrsto let z uspehom prireja zgoniška občinska uprava.

Med 39 otroki, ki redno obiskujejo center, je letos precej "drobiža". Na izrecno željo staršev so namreč precej znižali starostno mejo in sprejeli vse otroke, ki so obiskovali vrtec. Največ jih je seveda iz zgoniške občine, prihajajo pa tudi iz bližnjih vasi: Proseka, Križa, Kontovela, Opčin, Šempolaja in eden celo iz Bazovice.

Vsebinska tema letošnjega poletnega centra je za otroke zelo privlačna. Poglobili so namreč spoznavanje Indijancev, njihovih navad in načina življenja. Na travniku so postavili štiri živopisane šotore, izdelali so meče, ščite in papirnate obročke, ki si jih

odenejo na glavo. Pripravili so ogenj, narisali najrazličnejše indijanske motive. Sicer pa so dejavnosti široko zasnovane pod taktirko treh postrtovalnih animatorjev: Darje Gruđen, Darje Samar in Jasne Briščak. Otroci imajo namreč svoj kulturni krožek v učilnici,

kjer prebirajo knjige in uprizarjajo pravljice, igrajo na instrumente orf, ki so jih sami rokodelsko oblikovali. Zelo radi pojejo, oblikujejo izdelke iz gline in plastiline, barvajo in sploh dajejo duška svoji pristni ustvarjalnosti. Poletni center obiskujejo tudi trije neslo-

vensko govoreči otroci, ki so se dobro vključili v kolektiv, in ob raznih igrakah je prišlo med slovenskimi in italijanskimi otroci do izmenjave in ponavljanja tehničnega izrazoslovja. Sploh so se vsi udeleženci dobro vključili v življenje centra, radi sodelujejo pri vseh pobudah in da se dobro počutijo priča že podatek, da sploh ni bilo osipa pri udeležbi.

Seveda imajo otroci v zgoniškem poletnem centru tudi dovolj časa za brezskrbno igranje. V popoldanskih urah je veliko povpraševanje za kopanje v gumijastem bazenčku. Polno zaseden je seveda peskovnik. Dovolj zanimanja je tudi za tobogan, gugalnico in seveda igre z žogo. Tudi apetita ne manjka in otroci pridno pospravijo okusno kosilo in malico, ki jim jih pripravijo šolski kuharici. Dvotedenski poletni center v Zgoniku se bo zaključil jutri s poslovnim srečanjem s starši.

B.S.
Na sliki (foto Križmančič) udeleženci poletnega centra v zgoniški osnovni šoli.

Tržaška politika še brez večjih premikov KD se huduje na Furlane Na levici spet polemike

Ko se bo v ponedeljek znova stal tržaški občinski svet, bodo imele stranke še natančno mesec dni časa, da se dogovorijo o novi upravi, ki naj prepreči ponovne predčasne volitve. Trideset dni sicer niti ni pretirano kratek rok, zna pa biti resnično pretesen glede na dejstvo, da za zdaj na obzorju ni nobene resne hipoteze za sestavo večinskega zaveznika.

Krščanska demokracija, ki ji kot stranki relativne večine pripada politična pobuda, se v teh dneh ubada predvsem z notranjimi vprašanji oziroma z vprašanjem odnosa z deželnim vodstvom stranke, ki se je močno skrhla po določitvi deželnega tajnika Bruna Longa za deželnega odbornika namesto Rinaldija, s čimer je Trst izgubil eno odborniško mesto. Tržaško pokrajinsko vodstvo KD je ostro protestiralo in pozvalo deželne svetovalce, izvoljene v tržaškem okrožju, naj se ne udeležijo glasovanja, s katerim naj bi bil Longo izvoljen za odbornika. To svoje stališče so posredovali tudi vsedržavnemu strankinemu vodstvu, ki naj bi posegel za ureditev razmer v deželni KD. V nasprotnem primeru - piše v dokumentu krajevnega demokrščanskega vodstva - bi morali sprejeti »nadaljnje hude sklepe«.

Polemično vzdruže vlada tudi na levici, kot priča pismo, ki ga je pokrajinska tajnica DSL Perla Lusa prav včeraj naslovila na tržaško tajništvo PSI. Predstavnico Occhettove stranke je zbudilo pisanje tukajšnjih italijanskih dnevnikov, po katerem vidijo socialisti izhod iz krize na osnovi zaveznitva s KD in Listo za Trst. Lusa se v tej zvezi sklicuje na zaključke nedavnega sestanka med DSL in PSI, na katerem so se med drugim sporazumeli o definiranju nekaterih skupnih programskih točk, za kar so celo že določili odgovorne:

Treua in Segheneja za Občino in Košutovo in Crozzolija za Pokrajino. Tajnica DSL se zdaj polemično sprašuje, ali so socialisti na različnih pogovorih zagovarjali različne rešitve in poziva tajništvo PSI, naj se jasno izreče.

Vsekakor bodo v tem koncu tedna na vrsti še številni bolj ali manj uradni pogovori, ki naj postavijo osnove novi večini. Govori se celo o možnosti sklicanja kar sedemstranskega vrha, ki naj bi se ga udeležili predstavniki političnih sil, ki gredo od Liste za Trst do DSL. V sedanjih pogojih pa je seveda jasno, da bi tovrsten sestanek ne mogel roditi posebno konkretnih rezultatov.

V zvezi s ponedeljkovo sejo občinskega sveta gre še zabeležiti, da bo prva točka na dnevnem redu potrditev izvolitve neodvisnega kandidata Slovenske skupnosti Sama Pahorja, kar bi morala biti zgolj gola formalnost, če se bodo nekatere sile odpovedale spekulacijam v zvezi s to zadevo.

S finančnim prispevkom Dežele FJK in Sklada za Trst Začela so se dela za prenovo vile v kateri bo udoben sedež SDZPI

V teh dneh so se začela dela za preureditev sedeža Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje. V ta namen bodo prenovili staro vilo, ki sodi v okvir slovenskega dijaškega doma Srečko Kosovel v Trstu. V vili je imel doslej poleg Zavoda prostore še občinski otroški vrtec, folklorna skupina Stu ledi je imela v njej skladišče, dijaški dom pa nekatere pomožne prostore.

Vodstvo Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje si je že vrsto let prizadevalo, da bi prišlo do potrebnih finančnih sredstev za ureditev sedeža. Tako je doseglo, da mu je deželna uprava na temelju zakona št. 76 iz leta 1982 dodelila prispevek v višini 800 milijonov lir. Temu znesku je bilo nato dodanih še 300 milijonov lir, ki jih je Zavodu namenil Sklad za Trst, potem ko se je izkazalo, da so izvršilni načrti presegli prvotni proračun.

Gradbeni načrt, ki ga je izdelal arhitekt Mitja Race, predvideva preureditev celotne vile za potrebe Zavoda: v pritličju bodo upravni prostori, v dveh nadstropjih pa bodo učilnice in laboratoriji. Načrti so bili izdelani po veljavnih predpisih in kriterijih za javna poslopja, posebej še za šole, upoštevana pa so bila tudi določila o jamčenju dostopa za prizadete osebe in podobno.

Vsa dela, ki jih je dobilo v zakup podjetje Gradis, bodo končana v teku enega leta. Zavod pa si je medtem poiskal začasni sedež, ki mu bo omogočil nemoteno delovanje v prihodnjem šolskem letu, in sicer v poslopju bivše šole, ki je last Občine Trst. Nov naslov je: Ulica Revoltella 37, telefonska številka pa 394515.

Na sliki (foto Križmančič) vila v parku dijaškega doma, ki jo bodo preuredili v sedež SDZPI.

Minister Scotti jutri v Trstu

Jutri se bo v Trstu mudil zunanji minister Vincenzo Scotti (na sliki - telefoto AP), ki bo imel na sedežu predsedstva Dežele srečanje s predsednikom deželnega odbora Viniciom Turellom in s predstavniki deželnih uprav italijanskega severovzhoda. Namen kratkega obiska novega zunanjega ministra v našem mestu je v glavnem ta, da se v prvi osebi seznani s položajem severovzhodne Italije v obmejnih odnosih v tem posebno občutljivem trenutku, ki je posledica krize na ozemlju bivše Jugoslavije in rojstva novih držav Slovenije in Hrvaške. Minister Scotti se bo v Trstu ustavil na poti

na Dunaj, kjer se bo že popoldne udeležil srečanja zunanjih ministrov Srednjeevropske iniciative. Srečanje bo uvod v sobotni vrh predsednikov vlad držav bivše Heksagonale, na katerem bodo med glavnimi temami izvajanje zakona za razvoj obmejnih območij in drugi projekti za razvoj mednarodne kooperacije na ekonomskem, znanstvenem in kulturnem področju.

Jutrišnjega sestanka na sedežu deželne vlade se bodo udeležili predstavniki Veneta, Tridentinske-Južne Tirolske, Emilije-Romagne in avtonomnih pokrajin Trenta in Bocna.

Za ugotavljanje toksin v školjkah naj bi veljala različna merila Ribogojci zatevajo doslednost

V konferenčni dvorani Trgovinske zbornice je bil včeraj znanstveni posvet na temo »Zaščita javnega zdravja in gospodarskih dejavnosti«. Priredila ga je Italijanska zveza gojilcev vodnih kultur pod pokroviteljstvom ministrstva za zdravstvo, Dežele Furlanije-Juljske krajine in tržaške Trgovinske zbornice. V središču pozornosti so bile različne metode za določanje prisotnosti toksin v školjkah, se pravi problem, ki posebno pobližu zanima našo pokrajino, saj se pri nas mnogi ukvarjajo z gojenjem školjk.

Na znanstvenem srečanju sta predsednik Vsedržavnega združenja za zaščito školjk Francesco Ricci in predsednik Italijanske zveze gojilcev vodnih kultur Egidio Sardo prikazala težke razmere, v katerih delujejo gojilci školjk, kakor tudi njihove kritike na mačehovsko zadržanje, ki naj bi ga do njih imele oblasti. Spomnila sta na prepoved prodaje školjk, ki

so jo v preteklosti večkrat uvedle naše deželne oblasti zaradi prisotnosti toksin. Na zatožno klop sta posebno ostro postavila tako imenovano metodo Yasumoto za ugotavljanje prisotnosti toksin, katere uporabo predpisuje vsedržavna zakonodaja, čeprav imajo ribogojci in nekateri strokovnjaki veliko pripomb na njen račun. Zanimivo je, da se je posveta udeležil tudi sam avtor te metode, japonski strokovnjak prof. Takeshi Yasumoto, ki je prikazal značilnosti, pa tudi meje lastne metode.

Na posvetu sta govorila tudi deželna odbornika za načrtovanje Carbone in za zdravstvo Brancati, ki sta med drugim dejala, da se Dežela FJK dosledno drži veljavnih predpisov, medtem ko se jih drugod malo ali nič. Klicala sta zato ministrstvo na odgovornost, naj poskrbi, da bodo povsod veljala ista pravila, saj gre v nasprotnem primeru za nelojalno konkurenco.

Zdravniki so se pobotali s tržaškim Rdečim križem

Spor med tržaško zdravniško zbornico in krajevnim Rdečim križem zaradi plač zdravnikov, ki so zaposleni pri tej ustanovi, je - vsaj začasno - rešen. Vodstveni svet tržaške zdravniške zbornice je namreč predsinocnjim na izredni seji sprejel kompromisni predlog, ki ga je iznesel predsednik deželnega odbora RK Domenico Mazzurco. To se je zgodilo zadnji trenutek, saj bi včeraj moralo stopiti v veljavo opozorilo, ki ga je pred časom naslovil predsednik zdravniške zbornice Giuseppe Parlato zdravnikom RK, naj se vzdržijo poklicnega dela, dokler Rdeči križ

ne bo uredil vprašanja plač na osnovi sklenjenih dogovorov in v skladu z veljavnimi normami.

Vodstveni svet tržaške zdravniške zbornice je na svojem predsinocnjem zasedanju najprej podčrtal, da na osnovi zakona 244 iz leta 1963 zdravniki ne smejo podpisati nikake pavšalne pogodbe brez pristanka same zdravniške stanovske organizacije. Upošteva joč posebno poslanstvo, ki ga opravlja Rdeči križ v prid celotne skupnosti, je vodstveni svet tržaških zdravnikov potem izjemoma pristal na to, da bi zdravniki tržaškega Rdečega križa prejeli za 20 odst. nižje plače za navadno dnevno službo in za 40 odst. nižje plače za nočno službo in za delo ob praznikih, kajpak v primerjavi s tem, kar določa odlok predsednika republike z dne 17. februarja 1992 o minimalnih tarifah zdravnikov. Vse to pa naj bi veljalo za omejen čas, in sicer dokler ne bo začel delovati poseben nujnostni oddelek (Dipartimento di emergenza), ki bo odgovarjal na telefonsko številko 118. Ta struktura bi morala zajeti tudi zdravnike Rdečega križa in jih plačati po veljavnih tarifah.

Kot rečeno, je to rešitev dejansko predlagal predsednik deželnega odbora Rdečega križa Mazzurco, z njo pa se končno vendarle zaključuje spor, ki se je začel že pred poldrugim letom.

Sporočamo, da bo pogreb našega dragega

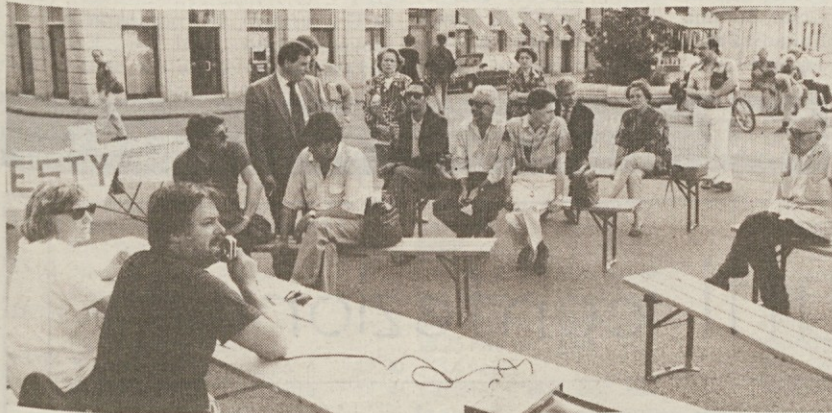
Franca Mijača

danes ob 10.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ivanu, kjer bo ob 11. uri mašni obred, nakar bomo pokojnika spemili na pokopališče v Lokev pri Divači

SVOJCI

Trst, 16. julija 1992

»Upravitelji na trgu« o težki krizi tržaškega gospodarstva

Gospodarska kriza je bila včeraj tudi predmet pobude Demokratske lige »Upravitelji na trgu« (Foto Križmančič)

Mladi vespist podlegel poškodbam

Na oddelku za oživljanje v bolnišnici na Katinari je včeraj umrl mladi, komaj 17-letni Davide Cernigoj, ki se je s svojo veslo ponesrečil v torek, 7. julija. Nesreča se je pripetila na trgu pri Bošketu, kjer je Davide trčil v ford escort, ki ga je upravljal Gianni Baldi. Mladenec je dobil pri trčenju močan lobanjski pretres in so ga nezvestnega prepeljali na oddelk za oživljanje na Katinari, kjer so si zdravniki pridržali prognozo. Osem dni je trajal njegov boj za življenje, med katerim ni prišel k zavesti, včeraj pa je smrt neusmiljeno pretrgala nitko, na kateri je visela Davidova usoda.

Kmalu posvet o visokohitrostni železniški progi Trst-Benetke

Konzorcij Esafer Costruzioni iz Rima je po nalogu deželnih uprav Furlanije-Juljske krajine in Veneta izdelal študijo o gospodarski in tehnični uresničljivosti načrta za visokohitrostno železniško povezavo Trst-Benetke v luči vzhodnoevropske integracije. Izsledke študije bodo predstavili na posvetu, ki bo v ponedeljek, 20. julija, v kongresnem središču na Pomorski postaji v Trstu.

Posvet se bo začel ob 10. uri in bo trajal ves dan. Uvodoma bosta v imenu konzorcija Esafer Costruzioni poročala inž. Bruno Savi in prof. Stefano Sandri, v imenu družbe za visokohitrostne železniške povezave (TAV) bo govoril njen pooblaščen upravitelj Ercole Incalza, potem pa bodo govorili tudi vidni deželni in vsedržavni politiki, med njimi minister za prevoze Giancarlo Tesini, predsednik deželnega odbora FJK Vinicio Turello, podpredsednica Dežele Veneto Lia Sartori, izredni komisar Državnih železnic Lorenzo Necci, bivša ministra Gianni De Michelis in Carlo Fracanzani,

bivši predsednik Dežele FJK Adriano Biasutti in drugi. Pomen te pobude bo osvetlil poslanec Giuseppe Dal Maso na tiskovni konferenci, ki bo danes ob 11. uri na sedežu tiskovne agencije ANSA.

V soboto v Nabrežini koncert proti vojni

Prihodnjo soboto bo na »dvorišču Petre in Richarda« v nabrežinskih starih vasi št. 16 »Ljudski koncert proti vojni«. Večer prireja Krožek 1991 in promocijski center ArciNova, na njem pa bo nastopil znani ansambel ljudske glasbe Piščaci iz slovenske Istre. Uvodoma bo spregovorila tudi podpredsednica deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Augusta De Piero Barbina in osvetlila pobudo »Kolesa miru« proti vojni na Balkanu, pri kateri sodelujejo številne mirovne in druge organizacije iz Trsta in drugih krajev Italije. Na večeru bodo zbirali tudi prispevke za vojne žrtve.

Pogovor s skupino starejših Škedenjcev v društvu Grbec

Kakšno je bilo nekoč življenje v povsem slovenskem Škednju

Že lansko sezono smo se z društvom Ivan Grbec dogovarjali, da bi zbrali starejše Škedenjce na razgovor o tem, kaj je bil včasih Škedenj, kako so tam živeli naši ljudje in kako ti živi »pomniki« naše preteklosti doživljajo velike spremembe, ki so nastale v tem predmestju, ne samo pri sami sestavi prebivalstva, pri njegovih navadah in običajih, temveč predvsem pri načinu življenja, ko so se izgubile razne stare navade, ko se je prenehalo delovanje raznih društev in drugih podobnih dejavnosti - skratka pri skorajda popolni spremembi življenja in delovanja v predmestju, ki je bilo nekoč takorekoč povsem slovensko.

Nekaj naših tokratnih intervjuancev je medtem slavilo visoke življenjske jubileje. Nekateri niso hoteli, da bi se o tem pisalo in govorilo, drugi so morda imeli to željo, pa je šlo vse mimo, za razliko morda, da je kdo bolj svečano praznoval svoj jubilej vsaj v domačem krogu.

Pred kratkim pa se jih je zbralo na pogovoru v prostorih KD Ivan Grbec v Škednju kar precej. Prišli so: Slava Flego, ki je že dopolnila 86 let, Semplicija Stopar, ki jih ima 83, Milica Sancin, ki je bila v skupini najstarejša, saj je dopolnila 92 let, pa Adalgisa Biekar, 82 let, Valerija Godina, 85 let, Mira Šuman, 84 let, Modra Godina, 81 let in edini predstavnik moškega spola, Josip Zafred, s svojimi 91 leti.

Nič uradnega ni bilo na tem srečanju, razen nekaj pozdravnih besed, ki jih je izrekla predsednica društva Devana Černic, pa že obveznega kozarčka vina ali brezalkoholne pijače in nekaj domačega peciva, brez česar v škedenjskem društvu ne gre.

Potem pa se je začel razgovor, a ne toliko o sedanosti, temveč skoraj ves obrnjen v preteklost, v tiste čase, ko so bili naši intervjuvanci še mladi, ko so obiskovali domačo slovensko šolo, v kateri so imeli razredi nad 30 otrok in v katerih so poučevali učitelji, ki še danes uživajo v zgodovini našega šolstva ugled, kot na primer Mari-ca Gregorič, Cezar Sancin, pa Karel in Albert Širok, Ivanka Sancin in drugi. V tistih časih je imela slovenska šola italijanskega ravnatelja Crisanteja, ki pa so ga naši sogovorniki imeli samo v lepem spominu.

Takratna mladina, so nam povedali, se je udeleževala v mladinskem društvu Šparta, v športnem društvu Concordia, dekleta so sodelovala v društvih za hazeno, organizirane pa so bile tudi razne mladinske igre.

Mnogi so bili člani društva "Velešila", kjer se je pelo in tudi igralo. Društvo je imelo celo svojo

svetloplavo zastavo, vezeno s srebrom.

Ni manjkalo domačih veselic, so nam povedali, na primer v gostilni pri Šmecu (sedanja Bella Trieste) pa veselice za velikonočno soboto, za sv. Lovrenc, za sv. Ivan, za Božič pa so bile v domači cerkvi pete in z glasbo spremljane maše, kjer je kot pevovodja sodeloval Rudolf Sancin, brata Karel in Lojz pa sta sodelovala, prvi kot dober tenorist, drugi pa kot komponist. Tu je padel spomin na priznano glasbeno družino prof. Karla Sancina, violinista, njegove žene, ki je bila pianistka in sina Maria, ki je igral harmoniko.

Nekaj časa je pevski zbor Vel-sila, ki je tedaj štel okrog 100 pevcev, vodil barkovljanski glasbenik Milan Pertot. Zbor je nastopil v Mariboru in Zagrebu in še marsikje - leta 1948, v času kominforma, pa se je zbor razbil.

Josip Zafred je znal povedati marsikaj o železarni, ki so ji pravili (kot ji sicer tudi zdaj) Ferriera. 36 let je delal v tem obratu. Delo je bilo grdo in težko, pa vseeno je vztrajal. Ko je šel leta 1962 v pokoj, je znašala njegova pokojnina - pomislite! - 30.000 lir. S tem se seveda ni dalo živeti in tako si je Flego poiskal še službo tako, da je hodil nakladat barke, in še na tržnico je šel pomagat. Težke turnuse so imeli delavci - od šestih zjutraj do 18. ure zvečer. »Če so potem nekateri pili, ni bilo nič čudnega, saj je takšno življenje, ob plavžih z visoko temperaturo, človeka povsem izsušilo.«

Potem je padla beseda o krušarцах, ki so s svojim delom pomagale vzdrževati številno družino, o njihovi hoji na Kolonkovec, kjer so kupovale pepel, s katerim so prale perilo; spomnili so se starih porok, ko je ženina in nevesto spremljala domača godba, pa velike povezanosti med društvi, ki so držala skupaj in tudi skupaj organizirala marsikaj lepega.

Biekarjeva na primer še danes lepo poje. »Kaj ne bi, saj je bil moj oče odličen pevec ter je pel takorekoč še nekaj dni pred smrtjo.«

Spomini so se vrstili eden za drugim. Težko je bilo prisluhnuti vsem, še teže vse zapisati.

»Nekaj starih škedenjskih imen pa le še zapišite. Mi starejši jih še vedno tako imenujemo. Pravimo, da gremo v Bužo, da smo bili pri Kaluži, v Puolje, na Kazarci, u Njivci, na Varca, pr'Sčedenc, na Frjetovcu. Gremo v vas pa sploh pravimo vsi starejši.«

Marsikaj so imeli naši intervjuvanci še povedati. Spominov bi bilo za celo knjigo. Pa vendar bo lahko tudi to srečanje kot nekakšen utrinek iz življenja v nekdanjem Škednju. NEVA LUKEŠ

razstave

V TK galeriji je na ogled razstava DEMETRIJA CEJA.

V kavarni Café degli specchi je na ogled razstava kraških pokrajin slikarke LILI LUPIERI. Razstava bo odprta do 13. septembra.

V galeriji Fine Art Room - Ul. della Guardia 16 — je na ogled razstava slikarja Igorja STEPANČIČA.

V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".

Na sedežu Turistične ustanove v Sesljanu je odprta razstava "Karikature" Giovannija DUIZA, ki bo trajala do 31. t. m. po običajnem urniku.

V ateljeju kiparja Benedettija v Čedadu je, v okviru Mittelfesta, odprta razstava tapiserij "Poklon Moravske". Razstava bo odprta 31. t. m.. S svojimi deli je prisotna tudi Magda TAVČAR.

Le nekaj dni od tega je naša

MARIJA

postala doktor statističnih ved. Čestitamo ji in ji želimo, da bi ob novem poklicu ne pozabila na svoje risbe, niti ne na prijatelje!

Fantje in dekleta dolinske MAJENCE

razna obvestila

Solidarnostni odbor poziva širšo javnost, da prispeva za pomoč beguncem iz BiH. Zbrana sredstva bodo izročena Rdečemu križu Slovenije, ki se na vse bolj dramatičen način sooča s problemom številnih beguncев. Finančne prispevke je mogoče nakazati pri sledečih slovenskih denarnih zavodih: Tržaška kreditna banka, Hranilnica in posojilnica Opčine ter Hranilnica in posojilnica Nabrežina.

Uprava Občine Zgonik obvešča, da bo občinska knjižnica v Saležu odprta v juliju in avgustu samo ob torkih od 16. do 19. ure.

ŠZ Sloga organizira od 30. julija do 2. avgusta turnir v beach volleyu (odbojka na plaži) na nogometnem igrišču v Trebčah. Informacije in vpisovanje ekip še jutri, 17. julija, v čistilnici »Roianos«, Ul. Barbariga 5, tel. 414142, od 8.30 do 18. ure. Vsak večer bo zabava s plesom in specialitete na žaru.

Skupina Sončni žarek pod pokroviteljstvom Zadrúžnega centra za socialno dejavnost prireja za predšolske in osnovnošolske otroke od 31. 8. do 11. 9. poletni center v Brojenci pri Križu (ob morju). Informacije in vpisovanje na tel. št. 360324 ali osebno na sedežu zadruge v Ul. Cicerone 8/B v uradnih urah.

Urník odhoda in prihoda šolabusa v poletni center v Nabrežini od 20. do 31. julija: Medjvas 7.30 - 13.35, Štivan 7.35 - 13.33, Devin 7.40 - 13.30, Sesljan 7.45 - 13.25, Vižovlje 7.48 - 13.20, Cerovlje 7.52 - 13.15, Nabrežina Kamnolomi 8.00 - 13.05, Slivno 8.05 - 13.00, Trnovca 8.10 - 12.53, Praprotn 8.15 - 12.50, Šempolaj 8.18 - 12.48, Nabrežina Postaja 8.23 - 12.45. Urnik društvenega kombija: Prosek 8.00 - 12.45, Križ 8.10 - 13.00.

ZSKD, Društvo zamejskih likovnikov in Združenje Lupusinfabula prirejata XXII. likovno kolonijo mladih v Sesljanu od 24. do 29. avgusta letos. Informacije in prijave ZSKD, Ul. sv. Frančiška 20, tel. (040) 635626 (vsak dan razen ob sobotah).

Narodna in študijska knjižnica obvešča svoje obiskovalce, da bo zaradi dopusta zaprta od 24. julija do 14. avgusta.

KD Róvte-Kolonkovec se ob nepričakovnem uspehu knjige »12 let delovanja« zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k njenemu širjenju in obvešča, da je knjiga spet na zalogi v Tržaški knjigarni. Kupite jo lahko še v Prehodu Fenice, v Papirnici 2000 ter v knjigarni La Bancarella pri Sv. Jakobu.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da se je preselil v Ul. Revoltella 37, tel. 394515, fax 394015.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza obvešča, da je do 31. avgusta urad zaprt v popoldanskih urah.

Obvestilo naročnikom ki želijo prejemati dnevnik v kraju letovanja

Uprava Primorskega dnevnika naproša naročnike, ki želijo prejemati dnevnik tudi med letovanjem, naj sporočijo naslov na Primorski dnevnik, tel. 7796600, od 13. do 19. ure, vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice.

gledališča

FESTIVAL OPERETE ROSSETTI

Danes, 16. t. m. , ob 21. uri koncert pianista LELIA LUTAZZIA. Poleg svojih skladb bo izvajal Kernove, Porterjeve, Gershwinove in Kramerjeve skladbe.

Jutri, 17. t. m. , ob 21. uri koncert skupine SWINGLE SINGERS.

V soboto, 18. t. m. , ob 20.30 bo Ugo Maria Morosi predstavil Straussovo "Una notte a Venezia". Dirigent Frank Cramer.

Prodaja vstopnic pri blagajni Festivala na trgu Unità (tel. 367816 - 369485) od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00 ter eno uro pred predstavo v gledališču Rossetti.

SSG - Predstave na prostem

Slovensko stalno gledališče gostuje s komedijo Carla Goldonija PREBRISANA VDOVA danes, 16. t.m., na Vrhu, jutri, 17. t.m. v Oblici, v soboto, 18. t.m. v Žabnicah, v nedeljo, 19. t.m. v Števerjanu, v torek, 21. t.m. v Doberdobu in v sredo, 22. t.m. v Štandrežu.Pričetek ob 21. uri.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 16. julija 1992

MARIJA

Sonce vzide ob 5.31 in zatone ob 20.50 - Dolžina dneva 15.19 - Luna vzide ob 21.28 in zatone ob 7.09.

Jutri, PETEK, 17. julija 1992

ALEŠ

PLIMOVANJE DANES: ob 5.09 najnižja -62 cm, ob 11.54 najvišja 39 cm, ob 17.24 najnižja -14 cm, ob 22.51 najvišja 37 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25,4 stopinje, zračni tlak 1016,5 mb ustaljen,veter 4 km na uro jugozahodnik, vlaga 63-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Ivana Ruzzier, Antonio Palmieri, Martin Favretto, Gabriele Macorini, Andrea Volo, Vittoria Spinelli, Gauthier Gatto, Luigi Motta.

UMRLI SO: 93-letni Francesco Brainich, 81-letna Valeria Prati, 85-letna Maria Primosich, 78-letni Ugo Rota, 79-letna Maria Radoicovich, 57-letni Claudio Steiner, 83-letni Giuseppe Giacomello, 77-letna Anna Crapiz, 73-letni Radomiro Guglia, 78-letna Andreina Maraspin, 74-letna Laura Viola, 93-letna Antonetta Coppola.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 13. julija,
do nedelje, 19. julija 1992

Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2, Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Mazzinijev drevored 1 (Milje). SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Baiamonti 50, Mazzinijev drevored 1 (Milje). SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30.
Ul. Baiamonti 50 (812325).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

15. 7. 1992

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1125,40	1100.—
Nemška marka	758,40	745.—
Francoski frank	224,59	221.—
Holandski florint ...	673,09	662.—
Belgijski frank	36,805	35,50
Funt sterling	2161,95	2150.—
Irski sterling	2021,75	1990.—
Danska krona	197.—	193.—
Grška drahma	6,172	6.—
Kanadski dolar	943,30	900.—
Japonski jen	8,988	8,80

koncerti

Festival operete

V ponedeljek, 20.t.m., ob 20.30 bo na

Trgu Unità v sklopu Mednarodnega festivala Operete KONCERT tržaške godbe na pihala G. Verdi, ki bo pod vodstvom Lidiana Azzoparda izvajala Suppejeve, Straussove, Stolzove, Kalmanove, Leharjeve, Kernove, Gershwinove skladbe.

Gledališče Verdi

Simfonična sezona '92

Do 4. septembra se nadaljujejo vpisovanja za abonmaje (red A) pri blagajni gledališča na trgu Unità. Blagajna bo zaprta od 29. julija do 1. septembra 1992.

razne prireditve

Stranka komunistične prenovе - Krozek Kras organizira 17., 18., 19. in 20. julija v Zgoniku Praznik komunističnega tiska. Ples z ansambloma Furlan in Krt.

mali oglasi

OSMICO so odprli Kvrčičevi na Opčinah. Točijo belo in črno vino, poskrbe-li so tudi za prigrizek.

OSMICO je odprl Mario Žerjal v Dolini. **OSMICO** ima odprto Romano Purič, Repen 13.

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da so do jeseni prekinjene dejavnosti šiviljskih popravil.

UNIVERZITETNA študentka nudi lekcije iz angleščine. Tel. 229234.

KEMIJSKI inženir nudi lekcije iz matematike, fizike in kemije. Tel. 229234.

PRODAM lancio delta HF i.e. 1600, letnik 88, bele barve, v odličnem stanju. Tel. 226461.

MERCEDES 250 coupé, letnik 71, v zelo dobrem stanju, prodam. Tel. 229234.

PODARIM dve lepi majhni mucki. Tel. na št. 200751 po 20. uri.

FIRMA FURLANI - Ul. Milano 25 - nudi po zelo ugodni ceni kosilnice BCS in motorne obrezovalnike (decespugliatori) od 322.000 lir dalje. Tel. 632200.

MLAD MOŽ, dobra volja do dela, več pri vsakem poklicu, sprejme službo part-time pod vsakim pogojem. Tel. 003866/58806.

LEKCIJE iz kitare nudim na domu ob ponedeljkih in petkih. Tel. na št. 229488.

PRODAM ford escort sive barve, letnik 85, v dobrem stanju. Tel. na št. 723010.

IŠČEM knjige za V. razred trgovske. Tel. na št. 231139 zvečer.

KUPIM knjige za II. razred srednje šole. Tel. na št. 228766.

PODJETJE išče osebe s italijanskim državljanstvom za čiščenje stopnic. Tel. na št. (040) 228556.

KNJIGE za znanstveni licej prodam. Tel. na št. 299632 v jutranjih urah.

prispevki

V spomin na Angelo Furlan in Ivanko Gruden daruje Ivanka Milič vd. Pirc 40.000 lir za ŠK Kras.

V spomin na sestrčno Pierino Bretti, Marijo Dovšak in Nina Busettija daruje Vladimir Sedmak 25.000 lir za ŠD Mladina in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Križu.

V spomin na Miro Budal Fonda daruje družina Pertot 20.000 lir za SK Brdina.

V spomin na Vasilija Michelija darujeta Valerija in Mariza 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Rudija Puntarja daruje družina Križman (Repen 128) 50.000 lir za AO Jaka Štoka.

V spomin na Rudija Puntarja darujeta Maria in Zvonko Kalc 15.000 lir za AO Jaka Štoka.

V spomin na Vasilija Michelija darujejo bivši prijatelji iz DTTZ Žiga Zois 330.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Nevino mamo gospo Bogomilo Svetlič darujeta prijateljici Jole in Marjuča 60.000 lir za Dijaško matico.

šolske vesti

Šola Glasbene matice Trst sprejema potrditve vpisov gojencev za šolsko leto 92/93 vsak dan (razen ob sobotah) od 9. do 11. ure (tel. 418605) do 31. julija.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v šolskem letu 1992/93 v Trstu naslednje tečaje: 1. za dodeljence uradniškemu delu - 1. letnik (1200 ur); 2. za uradnike uvozno-izvoznega podjetja - 2. letnik (1200 ur); 3. za kuharje - 1. letnik (1200 ur); 4. strokovni master za upravljanje podjetij - pogoj za vpis opravljena višja srednja šola (500 ur - vključena delovna praksa v podjetjih); 5. osnovne informatike - MS DOS 5, WINDOWS 3 (40 ur); 6. elektronske razpredelnice - LOTUS 1.2.3 (60 ur); 7. urejevanje besedil - WORD 5 (60 ur); 8. urejevanje datotek - DB III Plus (60 ur); 9. za programiranje osebnih računalnikov z uporabo jezika DB III Clipper 5 (150 ur); 10. začetniški tečaj italijanščine (50 ur); 11. za sklepanje trgovskih pogodb (50 ur); 12. za vzdrževalce parkov, vrtov in zelenih površin (120 ur); 13. splošno kmetijstvo (150 ur); 14. enologija (30 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 31. julija t. l. na začasnem sedežu zavoda v Ul. Revoltella 37, tel. 394515, vsak dan (razen ob sobotah) od 9. do 13. ure. Za tečaj iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, Ul. Cicerone 8, tel. 362941.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

čestitke

Na znanstvenem liceju so opravili maturo **PAOLO, TOMAŽ, MARTIN, DAVID, ALJOŠA IN MITJA**. Čestitajo jim sošolke v upanju, da jih ne bi nikoli pozabili Erika, Valentina, Ingrid, Tatjana, Marjanka, Irina, Petra, Jana, Luana, Elena, Jana, Jerica, Jagoda, Dunja in Tanja. P.S. Ob 20.30 v Nautilus.

kino

ARISTON - 21.30 Robin Hood, il principe dei ladri, i. Kevin Costner.
EXCELSIOR - 18.45, 20.30, 22.15 *Così fan tutte*, r. Tinto Brass, □□
EXCELSIOR AZZURRA - 17.40, 19.50, 22.00 *La bella scontrosa*.
NAZIONALE I - Zaprto zaradi popravil.
NAZIONALE II - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 *Il profondo sapore dell'amore*, □□
NAZIONALE III - 17.00, 22.15 *Obiettivo indiscreto*, □
NAZIONALE IV - 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 *Point Break*, i. Patrick Swayze.
GRATTACIELO - Danes zaprto.
MIGNON - Zaprto zaradi počitnic.
LJUDSKI VRT - 21.15 *La bella addormentata nel bosco*.
EDEN - 15.30, 22.10 *Cosce calde*, porn., □□
CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 *Bolle di sapone*, i. Sally Field, Hevin Kline.
LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.15 *Il ladro di bambini*, r. Gianni Amelio.
ALCIONE - Zaprto zaradi počitnic.
RADIO - 15.30, 21.30 *Stravolte nel piacere come bestie in calore*, porn., □□

**RAZPRODAJA
OB KONCU
SEZONE**

Rigutti confezioni

V Ul. Mazzini 43

v trgovskem centru

ILGiULIA

TRST

Bergamo Film Meeting v znamenju kakovosti

V nedeljo, 12. julija, se je uspešno sklenil deseti Bergamo Film Meeting, priznana in cenjena revija kvalitetnega filma, in to kljub budgetu, ki ostaja nespremenjen od leta 1982. Tudi letos je imel festival štiri sekcije, s katerimi organizatorji vsako leto polnijo vrzeli italijanske komercialne distribucije.

Posebni izbor je bil posvečen Bolgaru Edvardu Zaharjevu, ki je iz svoje tridesetletne proizvodnje prikazal 7 filmov (naj omenimo le **Za časa ljudi**, 1977). Letos pa se je tudi zaključila lani načeta retrospektiva filmov Rogerja Corman in njegove »Factory«, iz katere so izšli avtorji, kot so Coppola, Scorsese, Demme in številni drugi. Cormanove filme označuje subtilen posluh za pričakovanja občinstva in njegova dela so bila tako prototipi bodočih uspešnih tv serij. Verjetno je bergamski Meeting dosegel svoj vrhunec prav z nekaterimi Cormanovimi filmi kot npr. **Maska Rdeče smrti** z Vincentom Pricejem ali **Grozi** (1963) z odličnim Borisom Karloffom.

Ob priliki desetletnice pa so se zopet prikazali na platnu tisti filmi, ki so v teh letih najmočnejše zaznamovali Bergamo Film Meeting. Med filmi avtorjev, kot so Mrinal Sen, John Sayles, James Ivory, György Szomjas ali Shohei Imamura je bil tudi film srbskega režiserja Gorana Paskaljevića **Čas čudežev** (1990), blaga satira odnosov med komunističnim režimom in religijo v stari Titovi Jugoslaviji.

Kolikost in kakovost spremnega programa je bila velika, tako da je tekmovalni del padel skoraj v drugi plan, čeprav ne moremo

reči, da so organizatorji kdajkoli bili veliki pristaši nagrad... Kakorkoli že, žirija je podelila zlato vrtnico filmu **Pita svetega Fanurija** grškega režiserja Dimitriosa Yatzoukisa, delu skorajda buneli-anskega pogleda na odnos med versko tradicijo in modernostjo. Drugo nagrado je dobil (kdo ve zakaj?) madžarski film **Rdeče barake** Györgya Molnára, ki v estetizirajočem in nabrekli slogu pripoveduje o mutaciji idealov socializma v birokratsko ideologijo o povojnem letu 1919. Večjega upoštevanja pa bi lahko bil deležen film **Kikuchi** Japonca Kenchija Iwamota o alienaciji velike metropole.

In končno! Posebno nagrado je dobilo zvesto občinstvo, ki je v teh desetih letih pokazalo svoje vneto zanimanje za inovatorska filmska dela, ki ne spadajo v običajne kalupe filmskega tržišča.

ALEŠ DOKTORIČ

»Veš ta zadnjo«

»Veš ta zadnjo« je naslov nove humoristične oddaje na Radiu Trst A, katere avtor je humorist Andrej Jelačin - Toni Karjola. Oddaja, ki gre v eter vsako nedeljo, ob 11. uri, ima med poslušalci na obeh straneh meje zelo dober odziv, ker na duhovit način obravnava dogodke in probleme iz našega vsakdanjega življenja. Poleg Tonija Karjole v vlogi Bertiča nastopa v oddaji še igralec SSG Adrijan Rustja, ki je tudi režiser. Oddaja »Veš ta zadnjo« bo prav gotovo razvedrila in popestrila nedeljski dopoldan številnih poslušalcev. (oks)

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Čimbolj brezskrbno na počitnice!

Vsi si zelo želimo počitnic, včasih pa nam jih lahko pokvari banalni pripetljaj: preveč sonca, pik žuželke, pokvarjena hrana. O takih neugodnih velikih piše specializirani tisk, vendar ne bo odveč, če v teh vročih poletnih dneh na kratko obnovimo nekaj najpreprostejših nasvetov za zdrave počitnice.

Pri majhnih otrocih so najbolj pogoste **odrgnine**. Nastanejo ob vseh mogočih priložnostih in se navadno kažejo v veliko bolj nevarni luči kot so v resnici. Manjše izperemo pod tekočo vodo, ali z njih zberemo umazanijo s čisto krpico, ki smo jo namočili v hladno vodo. Morebitne kamenčke in druge tujke vzamemo iz rane z razkuženo pinceto (globlje prepustimo zdravniku). Po možnosti odrgnino razkužimo s sredstvom, ki ne peče. Če je le mogoče, pustimo tudi večje odrgnine, da se nepokrite posušijo na zraku. Včasih pomaga, če jih posušimo s hladnim zrakom sušilca za lase.

Rane, ki zelo krvavijo, prevezimo s svežim robčkom, če ni drugega pri roki in otroka odpeljimo k zdravniku. Tudi majhne rane, ki jih nismo mogli pravilno razkužiti, lahko privedejo do infekcije, zato bodimo pazljivi. Pri odraslih bodimo pozorni še na zadnje cepljenje proti tetanusu.

Zelo pogoste so pri otrocih **poletne driske**. Z njimi izgubi telo predvsem veliko vode in mineralov, zato moramo dati otroku veliko tekočine: primerna sta sok iz korenja ali čaj, ker zapirata. Zapiralo pa delujejo tudi bana-

ne in kuhani riž poleg dobro poznane prežgane juhe. Če se ne poslužite preparata iz lekarne, lahko sami nadomestite izgubo mineralov s pijačo, ki vsebuje žličko soli, deset žličk sladkorja, kazarec mareličnega ali pomarančnega soka in toliko prekuhane vode, da dobimo liter tekočine.

Zelo majhne otroke in dojenčke, ki so dobili potovalno drisko, peljimo k zdravniku.

Pazljivi bodimo predvsem na potovanjih po južnih deželah: vodo vedno prekuhajmo, tudi če jo uporabljamo za čiščenje zob ali za ledene kocke! V teh deželah pijmo le pijače iz dobro zaprtih steklenic s kronskim zamaškom. Nikoli ne pijmo odprtih pijač, ne jejmo surove zelenjave, ali sadja, ki ga ne olupimo, pa tudi sladoleda ne.

Zelo pogosta je **sončarica**. Najprej dobimo glavobol, prevzame nas šibkost, bolečine po telesu, sili nas na bruhanje. Koža je rdeča, suha in vroča. Lahko pride do nezavesti. Otroka takoj položimo v hladen prostor, tako da leži s privzdignjenim zgornjim delom telesa in mu odpnemo obleko. Hladimo ga z mokrimi hladnimi obkladki. Redno naj pije čaj, zaslažen z grozdnim sladkorjem. Otroku naj miruje, čimprej pokličimo zdravnika.

Ko se otroku zapiči v kožo kaktusova **bodica**, jo odstranimo, če je večja s pinceto. Če pa je veliko majhnih bodic, nanesimo nanje lepilo vrste uhu: ko se posuši, odlepimo plast lepila. Z lepilnim filmom bomo odstranili tudi večino bodic.

Posebna nadloga so **komarji**. Velikokrat v morskih letoviščih vidimo popolnoma opikane malčke. Otroku si lahko s praskanjem okuži opikana mesta. Proti srbenju je najučinkovitejše hlajenje: s hladno vodo, ledenimi obkladki ali z amoniakom. Pomaga tudi mazanje s čebulo, pa tudi želeji proti alergijam.

Če želimo otroka zaščititi pred komarjevimi piki, je najbolj primerna mreža proti komarjem, ki jo namestimo nad posteljo in jo lahko sami izdelamo brez velikih stroškov.

Zabavo v morju lahko pokvari **meduze**. Nekatere imajo v ožgalkah precej strupene snovi, ki povzročajo pri opečenem vročino pa tudi nezavest. Največkrat pomaga, če opečeno mesto zberemo z alkoholom, amoniakom ali s kisom. Lahko pa namažemo ožgano mesto z antihistaminskim mazilom, ki ga dobimo v lekarni. Če je »opeklina« močnejša, naj otroka pregleda zdravnik.

Nadloga so včasih **morski ježki**. Čimprej odstranimo igle, če smo že stopili nanj, in mesto vbodov izmijmo z vodo in milom. Velikokrat se moramo za odstranjevanje igel zateči k zdravniku, sicer bi se ranjeno mesto lahko vnelo.

Na področjih, kjer so ježki, si nataknimo, preden gremo v vodo, lahke kopalne copate, ki nas na peščenih obalah varujejo tudi pred nevarnostjo, da bi naključno stopili na strupeno ribo, kakršna je, denimo, morski zmaj.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.50 Aktualno: Unomattina, vmes (8.00, 9.00, 10.00) dnevnik 1
10.05 Variete: Macario uno e due (r. V. Molinari)
11.30 Nan.: E' proibito ballare - Il boss
12.00 Variete: Unofortuna
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nanizanka: La signora in giallo (i. A. Lansbury)
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: Follia (dram., ZDA 1941, r. W.S. Van Dyke, i. Ingrid Bergman)
15.25 Aktualno: To je RAI 1
15.45 Mladinski variete: Big!
17.05 Nan.: Il cane di papà
17.55 Danes v parlamentu
18.00 Dnevnik 1
18.10 Nanizanka: Blue jeans
18.40 Dok.: Atlante DOC
19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Variete: Sapore di sole
22.45 Nočni dnevnik
23.00 Aktualno: Evropa
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Rubrika opolnoči
1.10 Film: L'uomo di mezzanotte (krim., ZDA 1975)

RAI 2
7.00 Nanizanke in risanke
9.15 Rubrika: Verdissimo
9.35 Film: Donne e briganti (zgod., lt. 1951, r. Mario Soldati, i. A. Nazzari)
11.15 Aktualno: Galathea
11.30 Kratke vesti
11.35 Nan.: Lassie, 12.10 L'arca del dottor Bayer
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Gospodarstvo in vreme
13.45 Nad.: Stagioni, 14.35 Santa Barbara
15.20 Aktualno: Ristorante Italia (vodi A. Clerici)
15.35 Film: Zum zum zum 2 (glas., lt. 1969)
17.20 Iz parlamenta in vesti
17.30 Nan.: Faber, l'investigatore, nato šport
18.35 Nanizanka: Il commissario Kress, nato vreme
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Film: Io sono la legge (western, ZDA 1971, r. Michael Winner, i. Burt Lancaster)
22.15 Nanizanka: Una famiglia come tante
23.15 Aktualno: Pegaz
23.55 Vesti in vreme
0.05 Šport: konjske dirke
0.15 Film: L'isola dei morti viventi (srh., ZDA 1987)

RAI 3
7.00 Sat News, pregled tiska in Televideo
12.00 Film: Kean - Genio e sregolatezza (biog., lt. 1956, r.-i. V. Gassman)
13.20 Drobci
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.25 Veliki izvajalci: Arturo Toscanini dirigira Verdijevo Aido (simfonični orkester NBC)
15.40 Rubrika: Regina atletica
16.00 Šport: sabljanje, 16.15 boks Bey-Bocchini (IP v supersrednji kat.), 16.55 nogomet under 21 Italija-Qatar
18.45 Derby in vreme
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Risanke: BlobCartoon
20.05 Variete: Non è mai troppo tardi (vodi Gianni Ippoliti)
20.30 Aktualno: Crimini e misfatti
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Nan. Perry Mason: Ricatto al microscopio
23.40 Posebnosti TG3
0.30 Dnevnik in vreme
0.55 Film: Terror train (srh., Kan. 1980, i. B. Johnson)

TV Slovenija 1
9.30 Video strani
9.40 Spored za otroke: Pednejžep, 10.10 Dimnikarček se potepa po svetu, 10.20 Morski zakladi
10.40 Dok.: Nekoč je bilo življenje - Dihanje
11.05 Ljudje in psi
11.30 Slovenci v zamejstvu
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BIH (pon.)
12.50 Video strani
15.15 Napovednik
15.20 Športna sredo
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.10 Spored za otroke: Oblaček pohajalec
18.15 Video strani
18.30 Svetovalno, izobraževalna oddaja: Že veste
19.05 Risanke
19.20 Napovednik
19.30 Dnevnik, vreme in šport
20.05 Gore in ljudje
21.10 Tednik
22.00 Dnevnik, vreme, šport
22.45 Poslovna borza
22.55 Napovednik
23.05 Sova, vmes nanizanki Dragi John in Zakon v Los Angelesu (3. del)
0.20 Video strani

TV Koper
16.00 Dok. film: Bern, neznana prestolnica
17.00 Nanizanka: Čudežni svet gospoda Monroea
17.30 Dok.: Sodobna umetnost
18.00 Studio 2, vmes (18.25) Slovenska kronika
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.30 Nadaljevanka: Ryan
19.55 Nanizanka: Agencija Rockford
20.35 Film: Vse za vse (dram., ZDA 1956, r. Gerald Mayer, i. David Brian, Arlene Dahl)
22.00 Vsedanes - TV dnevnik
22.10 Plesni nokturno: Tatinska sraka (G. Rossini)
22.20 Film: 001, operacija Jamaika (pust., lt. 1965)
TV Slovenija 2
16.50 Sova (pon.)
18.00 Regionalni programi - Slovenska kronika
18.50 Nad.: Modro poletje
19.30 TV dnevnik BIH
20.05 Videolestevica
20.30 Umetniški večer: dok. Reci predsedniku, da ga pozdravljam, 21.40 film Avtobusna postaja
23.10 Video strani

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Poletne melodije, vmes Koleadar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Spomini Mare Samse; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.00 New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert; 11.30 Odprta knjiga: Kdaj se bo meni nasmešnila sreča?; 11.35 Kantavtorji; 12.00 S potovanja po Srednji Ameriki; 12.30 Lahka glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 S festivalov; 14.30 Življenju naproti; 14.50 Orkestri; 15.00 Nad.: Rdeči lev; 15.30 Novosti iz radijske diskotheke; 16.00 Moje najljubše knjige; 16.25 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Blues; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17.; 18.30 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Večerna podoknica; 23.05 Lit. nokturno.

RADIO KOPER

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koleadar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val - Na rešet: 8.45 Informacije; 9.00 Souvenir d'Italy; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Tropicana; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Dance music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Počitniški vrtljak; 19.00 Prenos RS.

RADIO KOPER

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koleadarček; 7.45 Jutranjik; 7.50 Astrološki kotiček; 8.10 Morfej; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Hiti; 9.00 Turneje; 9.35 Glasbene želje; 9.15 M kot mladi; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Sanje o počitnicah; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popoldne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koleadarček; 16.50 Rock-slovar; 17.20 Beatless; 17.32 tropicana; 18.00 Discoteca; 18.30 Ista plaža.; 19.00 Souvenir d'Italy; 19.45 New age; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 17.30 The story of...; 21.00 Radio ga ga.

CANALE 5
6.30 Aktualno: Na prvi strani
8.30 Nanizanke: Arnold (i. G. Coleman), 9.00 Denise, 9.30 Love Boat - La crociera delle celebrità, 10.30 La famiglia Bradford, 11.30 Robinson
12.00 Kviz: Il pranzo è servito
13.00 Dnevnik TG 5
13.20 Variete: Non è la RAI (vodi E. Bonaccorti)
14.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
15.00 Nan.: Starsky e Hutch - Chi è il mandante?
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bongiorno)
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Variete: Il TG delle vacanze - Predstavitev
20.30 Variete: Bulli e pupe (vodi Paolo Bonolis in Antonella Elia)
22.30 Varite: Il TG delle vacanze
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5
2.00 Nočni spored

RETE 4
8.30 TG 4 vesti
9.00 Nan.: Strega per amore, 9.30 La Tata e il professore (i. J. Mills)
10.00 Nad.: General Hospital, 10.30 Marcellina
11.00 Nan.: Teneramente Licia
11.25 Otroški variete
13.00 Nadaljevanka: Sentieri
13.30 TG 4 vesti
13.45 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.55 Nad.: Sentieri, 14.20 Maria, 15.20 Io non credo agli uomini, 15.45 Ines, una segretaria da amare, 16.25 Falcon Crest
17.30 TG 4 vesti
17.50 Variete: C'eravamo tanto amati
18.20 Kviz: Gioco delle coppie
19.00 TG4 vesti
19.25 Rubrika o lepoti
19.30 Nad.: Cristal, 20.00 Gloria, sola contro il mondo
21.30 Film: Il conte Max (kom., lt. 1957, r. Giorgio Bianchi, i. Alberto Sordi)
23.20 TG 4 nočne vesti
23.30 Pregled tiska
23.45 Variete: Buonasera
0.55 Nanizanka: Lou Grant
1.55 Nočni spored

ITALIA 1
6.30 Pregled tiska
6.40 Otroški variete in risanke
9.05 Nanizanke: Il mio amico Ricky, 9.45 La casa nella prateria, 10.45 Hazzard - Rosco lo scapolo d'oro
11.45 Variete: Mezzogiorno italiano (vodi G. Funari)
14.00 Odprti studio
14.15 Film: L'Esorciccio (kom., lt. 1975, r.-i. Ciccio Ingrassia, Lino Banfi)
16.30 Nanizanke: I giustizieri della città - Delitto sul treno, 17.30 T.J. Hooker - Guerra tra bande, 18.30 Riptide - Una polizza sulla vita
19.30 Odprti studio
19.45 Studio sport in vreme
20.00 Variete: Mai dire TV
20.30 Film: Il serpente e l'arcobaleno (fant., ZDA 1988, r. Wess Craven, i. Bill Pullman, C. Tyson)
22.30 Film: Bikini Shop (kom., ZDA 1987, r. David Wechter, i. M. Wright)
0.30 Odprti studio
0.40 Pregled tiska
0.50 Studio sport
1.05 Nočni spored

ODEON
13.00 Risanke
15.30 Nadaljevanka: Viviana
16.15 Film: Due strani papà (kom., lt. 1983, r. M. Laurenti, i. P. Franco)
18.00 Nadaljevanka: Veronica
19.30 Risanke: He Man
20.00 Nan.: Le rocambolische avventure di R. Hood
20.30 Film: Come fregare un poliziotto e un mafioso (kom., ZDA 1980, r. Frank Dobbs, i. G. Kennedy)
22.30 Candid camera: Olrait
22.45 Film: M il mostro di Düsseldorf (dram., 1931, r. Fritz Lang, i. Peter Lorre)
TMC
8.30 Nanizanke: Batman, 9.00 Ai confini dell'Arizona
10.00 TV film: Diadorim
11.00 Nanizanka: Strike Force
12.00 Rubrika o zdravju
13.00 Dnevnik in šport
14.00 Risanke: Snack
14.30 Variete: Ottovolante
15.00 Nanizanka: Autostop per il cielo
16.00 Film: La strada della felicità (kom., ZDA 1947, i. Paulette Goddard)

Združenje trgovcev dalo pobudo za gospodarski vrh S skupnimi prizadevanji iz sedanjega splošnega propadanja gospodarstva

Je mogoče s skupnimi prizadevanji sedanje prav gotovo neugodno stanje v gospodarstvu premakniti z mrtve točke? Premagati nemoč, ki jo dokazujejo upravitelji krajevnih ustanov in uravnavanju in pospeševanju gospodarskega razvoja? Na ti dve osnovni vprašanji so skušali odgovoriti na torkovem srečanju, za katero so dali pobudo predstavniki stanovskih organizacij trgovcev, industrijcev, malih in srednjih podjetnikov in obrtnikov in predstavniki največjih občin na Goriškem ter pokrajinske uprave. Srečanje se je odvijalo na sedežu združenja trgovcev, vodil pa ga je pokrajinski predsednik Sergio Rovis.

Lahko bi rekli, da gre za nekakšen klic v sili, kajti prihodnost Gorice in goriške pokrajine, vsaj tako kakor jo vidi predsednik Združenja trgovcev, pritrdili pa su mu tudi mnogi od na srečanju prisotnih predstavnikov, prav gotovo ni rožnata.

Nekaj je treba ukreniti, da se zaustavi nadalnje pešanje gospodarstva, ki so mu spremenjene razmere v Vzhodni Evropi in še zlasti na območju nekdanje Jugoslavije, pa tudi stalno zaostrovanje ekonomskih razmer v Italiji, zadale zelo hud udarec.

Kakšna naj bo strategija? Pripravljenega specifičnega recepta nima nihče v žepu, vendar pa je treba kljub vsemu nekaj in hitro urediti. To nekaj in hitro vidijo predstavniki gospodarskih združenj v uresničevanju tistih javnih del, za katera so že zagotovljena finančna

sredstva in ki jih doslej, iz takih ali drugačnih razlogov ni bilo mogoče uresničiti.

Prednost bi morali dati izgradnji, oziroma izboljšavi prometnih povezav Gorice z njenim zaledjem v smeri Vidma in Trsta, pa tudi v smeri Slovenije.

Kakor je bilo pričakovati, je bilo na srečanju tudi nekaj zelo kritičnih izjav in ocen o pasivnosti krajevnih uprav, zlasti goriške občine, ne samo pri razreševanju velikih problemov, ampak tudi takih vprašanj, ki se zdi-jo čisto preprosta.

Črno-belo sliko gospodarstva, ki jo je podal Rovis je skušal nekoliko omiliti Predsednik Pokrajine, Saccavini, ki polaga veliko upov v pokrajinsko konferenco o gospodarstvu, medtem ko so bile ocene županov dokaj različne, kakor je bilo različno tudi dosedanje sodelovanje s predstavniki gospodarskih združenj v raznih okoljih.

Soglasje predstavnikov gospodarstva in krajevnih ustanov pa je v ugotovitvi o medsebojni povezanosti in soodvisnosti gospodarstva posameznih krajev na Goriškem, kar sili v iskanje skupne strategije.

Skupne pomeni, da pri njenem oblikovanju sodelujejo vsi družbeni dejavniki, od gospodarstva do krajevnih ustanov, od strokovnih in sindikalnih združenj do političnih strank. Torkovo srečanje je bilo res prvo, nekakšen klic v sili, vendar pa bi moralo nujno zajeti poleg omenjenih organizacij in ustanov, še številne druge.

Gostovanje Slovenskega stalnega gledališča Prebrisana vdova bo nocoj zabavala občinstvo na Vrh

Slovensko stalno gledališče začne nocoj krog poletnih gostovanj na Goriškem, v Benečiji in Kanalski dolini.

Tako kakor že nekaj let doslej bo gledališče, tudi po vzorcu nekdanjih potujočih skupin, obiskalo gledalce takorekoč doma. Tudi zato, da bi popestrilo in osvežilo, v kulturnem smislu namreč, julijske večere.

Popestrilo in zabavalo, kajti ob lepi predstavi Goldonijeve Prebrisane vdove, v režiji Mete Hočevarje, bodo gledalci imeli tudi dovolj prijetne zabave.

Nocoj, ob 21. uri, bodo Prebrisano vdovo, komedijo, ki je nastala pred več kakor dvesto leti (mimo-grede, prihodnje leto bo minilo dvesto let od smrti Carla Goldonija), in kljub temu ni izgubila aktualnosti, saj je znano, da se določene zadeve okrog človeškega življenja, čustvovanja in podobno ponavljajo, igrali v kulturnem in

športnem središču Danica na Vrh. Jutri bo "potujoče SSG" v Oblici, v Beneški Sloveniji, v soboto v Žabnicah, v nedeljo pa oder na kolesih, pardon, na kamionu, spet na Goriškem, tokrat v Števerjanu.

Vstopnice za nocojšnjo predstavo lahko rezervirate v Kulturnem domu v Gorici, v prodaji pa bodo tudi neposredno pred predstavo na Vrh.

Akcija Nova Gorica moje ogledalo

Tudi letos vodi Turistično društvo Nova Gorica obsežno akcijo pod imenom "Nova Gorica - moje ogledalo" 92. Akcija zajema ocenjevanje vseh objektov po svoji zunanji urejenosti na območju mesta Nova Gorica. Prvi krog ocenjevanja so izvedle za to določene komisije društva v teh dneh. Pri ocenjevanju je več kategorij objektov, vse od šol, ustanov, podjetij, turističnih agencij, mejnih prehodov, gostinskih lokalov, trgovin in bencinskih servisih.

V septembru ob občinskem prazniku bo sledilo drugo ocenjevanje, zadnje, tretje pa bo v novembru. Ob koncu leta pa bodo najbolje ocenjenim podelili posebna priznanja.

Rajmund Kolenc

Tuzzi bo v Rimu spet prosil za pomoč za begunce

Goriški občinski odbor je na zadnji seji pooblastil župana, da v Rimu, pri Ministrstvu za zunanje zadeve, ponovno prosi za dodelitev finančnih sredstev za pomoč beguncem z območij nekdanje Jugoslavije. Prošnjo v tem smislu so sicer v Rim napotili že pred časom, a je, kakor se zdi, ostala brez konkretnega odziva.

Nova odločitev je tudi posledica spodbude, ki je prišla iz vrst občinskih svetovalcev, na ponedeljkovi seji. V mestu je namreč kar precej družin, ki so začasno sprejele pod streho beguncev, oziroma sorodnike njihovih ožjih družinskih članov. Doslej pa jim družba ni uspela zagotoviti niti minimalne pomoči. V prošnji za dodelitev finančne pomoči za begunce pa občina nima v vidu samo takih slučajev, ampak meni, da bi z razpolaganjem s sredstvi lahko hitreje, bolj učinkovito in smotrno pomagala ljudem v stiski, ki jih je vsak dan več.

Damjanu Klanjšku in ženi Katty se je rodil prvorojenček

DIMITRIJ

Poleg čestitk staršema, zaželimo malemu Dimitriju obilo sreče in zdravja.

Pokrajinski odbor SKGZ za Goriško
Kulturni dom - Gorica
Športno združenje Dom Gorica

Jure Palj je srečen očka postal.

Z njim se veselijo prijatelji in sodelavci, Adriani toplo čestitajo, prvorojenki pa želijo zdravja in sreče v življenju

Janez Janša je v Števerjanu govoril o ozadju "Premikov" do osamosvojitve

Zanimanje za knjigo Janeza Janše Premiki je veliko tudi v zamejstvu. Mimo dejstva, da so razpoložljive izvide pred dnevi dobesedno razgrabili, govori za to izredna udeležba na večeru, ki sta ga v Števerjanu pripravila kulturni krožek A. Gregorčič in Slovenska skupnost.

Šlo je za prvo promocijo knjige Premiki v zamejstvu.

Janez Janša je nedvomno ohranil veliko popularnost in ugled, ki si ga je pridobil v lanskijunijski vojni kot minister za obrambo.

V Števerjan pa ni prišel predavati, kakor je sam poudaril, ampak na srečanje s prijatelji in je, po približno polurnem uvodu rad odgovarjal na številna, nekatera tudi z polemičnim nabojem prepojena vprašanja.

Bolj kakor o vsebini knjige, ki je tudi med Slovenci v zamejstvu zelo brana in poznana in bo po torkovem srečanju najbrž našla še večji krog bralcev, tudi zaradi njene izredne aktualnosti, je Janša govoril o okolju v katerem so se odvijali dogodki, ki jih v knjigi opisuje. Seveda z gotovostjo in in znanjem in poznavanjem zakulisja, ki ga lahko ima samo eden glavnih sooblikovalcev zaključnega dela slovenske samostojnosti.

Avtor Premikov je opozoril bralce, da ni to zgodovinska knjiga, učbenik, ampak samo razmišljanje, oziroma opisovanje osebnega pogleda na vse tisto, kar se je v Sloveniji dogodilo v zadnjih štiri-

rih letih in to z neverjetno naglisco.

"O tem obdobju obstaja več resnic, vsakdo ima svoje poglede. So pa tudi dejstva, dokumenti, ki ostajajo taki in jih ni mogoče spreminjati". Na pomislek, zakaj se je po dobrem letu od dovršitve teh dogodkov že pojavila knjiga, je Janša dejal, da so bili v Sloveniji v tem času že opravljeni tako močni premiki, da ni bilo treba čakati desetletja, da se javno spregovori o stvareh, ki so se dogodile pred dobrim letom. Knjiga o tem obdobju ni ne prva, ne zadnja.

V opisovanju stanja, ki je omogočilo osamosvojitve Slovenije z razmeroma majhnimi žrtvami je opozoril na dva glavna elementa:

na naklonjeno splošno ozračje, to čemur lahko rečemo premiki v svetovnih dogajanjih in visoka stopnja politične enotnosti v Sloveniji. Janša je tudi dejal, da "bi bilo krivično, če bi zasluge za premike v zadnjih letih pripisovali samo tej generaciji".

Sledila so številna vprašanja. Naj omenimo še, da je uglednega gosta v Sedejevem domu pozdravil tudi števerjanski župan Humar. Srečanje je vodil predsednik krožka A. Gregorčič David Grinovero, pozdravila pa sta predstavnik števerjanske sekcije SSK Dominik Humar in predstavnik deželne SSK Marjan Terpin.

Na sliki - foto Klemše - Janez Janša na števerjanskem srečanju.

V pripravi antološka razstava del goriškega slikarja Raula Cenisija

Po antološki razstavi grafičnih del Carla Michelstaedterja na gradu, bodo v soboto, 18. t.m. v prostorih pokrajinskega muzeja, odprli antološko razstavo del goriškega slikarja Raula Cenisija, sopotnika nekaterih znanih goriških ustvarjalcev, predstavnikov futurizma. Sam Cenis se je v začetku svoje slikarske dejavnosti nagibal k futurizmu, z leti pa je v njegovih delih zaslediti vse elemente ekspresionizma.

Cenisi se je rodil v Šibeniku, vendar jo od leta 1923 do smrti (1991) živel v Gorici, kjer je bil sodnik.

Razstava, ki bo odprta do 18. oktobra, obsega kakih sto del, ki pokrivajo časovno razdobje skoraj šestdesetih let.

Obiskovalcem bo na razpolago tudi kakovosten katalog.

Turnir v malem nogometu na Peči

Komaj se je v Gabrjah zaključil turnir v malem nogometu za ženske in moške, že se KŠD "Vipava" pripravlja na turnir v malem nogometu, ki bo prav tako za ženske in moške. Obenem pa bodo tudi organizirali tekmovanje za ženske in moške v odbojki in v igri med dvema ognjema, organizirali pa bodo tudi mešano štafeto. Turnir se bo začel 21. julija, končal pa s finalnimi tekmami v petek, 31. julija. Kot zanimivost organizatorji navajajo tudi tekme med poročenimi in neporočenimi tekmovalci in tekmovalkami. Na turnirju bodo sodelovale ekipe iz sovojenjske občine.

Predstavniki društva "Vipava" vabijo vse ljubitelje športa na prireditve in zagotavljajo, da bo dobro poskrbljeno za jedajo in pijačo, saj bo v ta namen na razpolago dobro založen buffet.

Na Lokvah bo v nedeljo turnir v minigolfu za nagrado Paradise

V nedeljo 19. julija se bo na Lokvah ob 15. uri začel prvi turnir v mini golfu za nagrado Paradisa. Poleg prvega turnirja pa bosta na sporedu še dva in sicer, drugi bo na vrsti 23. avgusta, prav tako ob 15. uri in zadnji, tretji pa bo 6. septembra, kjer bodo podeljene tudi zanimive denarne nagrade. Pokrovitelji turnirja so restavracija "Paradis" iz Lokvi, ki bo zmagovalcu podelila pokal in 10.000 sit, domače Turistično društvo Lokve, ki je organizator vseh turnirjev, prispeva za drugo nagrado 5.000 sit in tretji pokrovitelj, restavracija "Kekec" iz Nove Gorice prispeva tretjo nagrado, v višini 3.000 sit.

Za končni seštevek se štejejo dva najboljša rezultata iz vseh treh turnirjev, način točkovanja pa je podoben

svetovnemu pokalu v smučanju. Udeleženci se lahko prijavijo neposredno pred začetkom, organizatorjem na Lokvah. (R.K.)

razna obvestila

Občinska knjižnica v Doberdolu bo od 13.7. do 11.9. bo delovala v ponedeljek in sredo od 9. do 12. in od 16. do 18. ure, ter v torek in petek od 9. do 12. ure.

Društvo slovenskih upokojencev priredi 2. avgusta celodnevni poletni piknik v Gojačah pri Črničah, pri lovski koči. Poskrbeli bodo za glasbo, jedi na žaru, pijačo in tudi avtobusni prevoz. Prijave ob sredah na društvu in pri poverjenikih. Prijave sprejemajo do 22. t.m.

Kmečka zveza, SKGZ, ZSKD in ZŠSDI obveščajo, da so njihovi uradi v Gorici od 1. julija odprti po poletnem urniku in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.

SDZPI prireja v šolskem letu 1992/93 naslednje tečaje: 1. Za dodeljene prodaje s kvalifikacijo (1.000 ur - 2. letnik); 2. Master s kvalifikacijo (500 ur), za ta tečaj se zahteva srednješolska izobrazba; 3. Začetniški tečaj angleščine (120 ur); 4. Personal computing (90 ur).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Carlo Goldoni

PREBRISANA VDOVA

Režija Meta Hočevar

PREDSTAVA NA PROSTEM

Danes, 16. t. m., ob 21. uri VRH - na igrišču

izleti

Sindikat upokojencev CGIL v Doberdolu in sekcija VZPI/ANPI prirejata od 10. do 12. septembra izlet na Elbo. Prijave v trgovini Pri Mili.

Društvo prostovoljnih krvoadalcev Sovodnje sporoča, da bo izlet h Krnskim jezerom, ki je odpadel zaradi slabega vremena, v nedeljo, 26. julija, po istem programu. Informacije po tel. 882043 (pri tajnici društva).

SPD Gorica priredi v soboto, 18. in nedeljo, 19. t.m. izlet na Križ (2.531 m) in Stenar (2.501 m). Vodi Mirko Radinja tel. 30179. 25. in 26. julija pa je v programu izlet na Petek v Avstriji (3.283m). Vodi Miran Čotar tel. 30995.

kino

Gorica

VITTORIA Zaprt.

CORSO 18.00-22.00 »Orchidea selvaggia n. 2«. Prepovedan mladini pod 18.letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30-20.30 »Gimnazija v atomskem raj«. **SVOBODA Šempeter** Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI All'Orso bianco - dr. Tavasani - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU San Nicolò - dr. Olivetti - ul. Primo maggio 94 - tel. 790338.

pogrebi

Danes, 8.00 Lucia Rupeni iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, 9.30 Marija Paškuljin vdova Marvin iz splošne bolnišnice v cerkev v Štandrežu in na tamkajšnje pokopališče, 11.00 Maria Nappi iz bolnišnice San Giusto na glavno pokopališče.

† Zapustila nas je naša draga mama in nona

**Marija Paškuljin
vd. Marvin**

Pogreb bo danes, 16. t.m. ob 9.30 iz mrliške veže splošne bolnišnice v Gorici v cerkev v Štandrežu.

Žalostno vest sporočata sinova Miko in Milan z družino

Štandrež, 16. julija 1992

Koristen ponatis 21. letnika Zgodovinskega časopisa

Stare razprave vir novega znanja v spremenjenih razmerah

BORIS GOMBAČ

Ob dogodkih, ki danes pretresa-
jo dežele oz. republike bivše Ju-
goslavije, se marsikdaj zamislimo
nad preteklostjo in zgodovinskimi
okolicišinami, ki so do teh - za vse
nas tako bolečih momentov - pri-
peljali. Ustaljeni stereotip, ki se
pri razlagi teh dogodkov pojavlja,
je, da so vse te zadeve globoko
zakoreninjene v zgodovini narod-
ov, ki so ta prostor naselili. V
tem smislu, da bi torej razgalili
korenine tega zla, so tudi v Trstu
v okviru Inštituta za zgodovino
odporništva pripravili serijo kon-
ferenc, ki naj bi profesorjem ter
tudi širši publiki, razložili to kom-
pleksno historično situacijo bal-
kanskega polotoka. Skupna ugo-
tovitev vseh udeležencev teh
okroglih miz, ki so bile izredno
dobro obiskane predvsem s strani
italijanskih srednješolskih peda-
gogov, je bila, da ves ta prostor
premalopoznamo. Aktualnost his-
toričnega razvoja balkanskih na-
rodov je marsikomu narekovala
tudi izjavo, da se o vsem tem pre-
malo piše, ter da je ustrezná lite-
ratura slabo dostopna.

S temi tezami bi se lahko ne-
dvomno strinjali. Tudi slovensko
zgodovino, ki je bilo na tržiš-
ču raziskav vedno ustrezno finan-
sirano s strani države, je objavljalo
pretežno znanstvene članke in
razprave v specializiranih revijah.
Knjige bolj poljudne narave a z
velikó divulgačijsko močjo so se
objavljale bolj sporadično in v
tem smislu lahko ugotovimo veli-
ko praznino znanja pri širših kro-
gih tudi intelektualne publike.
Res je, da je zgodovina bivših ju-
goslovanskih narodov izredno za-
vit labirint, sestavljen iz velikih
selitev prebivalstva proti severu,
iz nastajanja in nehanja samostoj-
nih kraljestev ter iz velikih morij,
ki so bile na tem geostrateškem
prostoru nekakšna stalnica. Ek-
splikacija te balkanske zgodovine
je resnično težka naloga, saj se tu
ob narodih križajo še interesi po-
sameznih zgodovino, ki so
marsikdaj manipulirale zgodovino
posameznih narodov.

Historična revija Zgodovinski
časopis, ki vsa povojna leta redno
izhaja, je ob ugotovitvi, da so bile
vse resnice že enkrat povedane
oz. da je marsikaj, kar bi bilo nad-
vse koristno za današnjo rabo, bilo
že objavljeno, ponatisnilo 21-let-
nik te revije iz leta 1967. V njem
so tri bistvene razprave povsem
aktualne vsebine in sicer Boga

Grafenauerja »Etnična struktura
in zgodovinski pomen jugoslovan-
skih narodov v srednjem veku«,
Franca Zwitterja »Slovenci in habs-
burška monarhija«, ter Franca
Škerla »Prispevki k zgodovini raz-
voja nasprotnikov Osvobodilne
fronte v letu 1941«.

Razprava akademika Boga Gra-
fenauerja, ki govori o etnični
strukturi v srednjem veku na Bal-
kanu, je enkratni pregled avto-
geneze južnoslovanskih narodov. Tu
so upoštevani elementi jezika, ko-
lonizacijskih tokov, političnih, te-
ritorialnih in kulturnih povezav
t.z. novo in staroselcev v srednjem
veku. Še posebno je v tej razpravi
obdelana Bosna s povsem neobre-
menjenim stališčem in zelo boga-
to literaturo, kjer lahko zvmemo ne-
kaj fundamentalnih resnic o tem
tako izpostavljenem segmentu
balkanskega detonatorja. Izredno
dobro je opisan tudi položaj sred-
njeveške Hrvatske in njenih danes
tako razpitenih historičnih me-
jah. Fran Zwitter v tem ponatisu
Zgodovinskega časopisa objavlja
osnovno besedilo svojega referata
o Slovencih in habsburški monar-
hiji, ki ga je imel leta 1966 v Bloo-
mingtonu (Indiana, ZDA) na med-
narodni konferenci zgodovinarjev
o nacionalni problematiki v ome-
njeni državi. Težišče razprave je
na opisu položaja Slovencev v
razdobju kriz, ki jih je preživljala
avstroogrska monarhija zaradi na-
cionalnih problemov. V njej je
Zwitter, ki je bil eden najboljših
poznavalcev tega vprašanja na
svetu, prikazal usodo in boj slo-
venskega naroda za narodne pra-
vice in ohranitev identitete, ki se
je svojevrstno končal leta 1918 z
oktobrskim oklicem Države Slo-
vencev, Hrvatov in Srbov in s pro-
padom habsburške monarhije.

Historični revizionizem, ki se je
v zadnjem letu razvil na Sloven-
skem, predvsem kot reakcija na
pretirano edifikantno zgodovino
NOB, je prinesel veliko nejasnosti
in zamegljevanj v historično usta-
ljeno slovensko zgodovinsko sre-
njo. Diskusija postaja medtem iz-
redno dinamična v izpodbijanju
enih ali drugih tez, le da to disku-
sijo spodbuja predvsem politika in
ne stroka. Zato je razprava Fran-
ceta Škerla, ki govori o nasprotni-
kih osvobodilne fronte, napisana
prav na kožo temu nejasnemu
času, kjer vsak hvali svoje stališče
in je ekstremna bipolarnost bistvo
vse polemike oz. njen edini nam-
en. Škerl je namreč sodeloval v
narodnoosvobodilnem boju v
okviru Kocbekovega krščanskoso-
cialnega kroga. Zelo dobro je po-
znal t.z. »stare sile«, saj je bil se-
znanjen z njihovimi idejnimi in
političnimi pogledi. Analiza teh
desnih političnih grupacij leta
1941, ki so v glavnem kolaborirale
z nacizmom in fašizmom, je enkrat-
ten dokument takratnega stanja v
razkosani Sloveniji.

Prav zaradi teh treh razprav pri-
poročamo v branje ta ponatis 21.
letnika Zgodovinskega časopisa.
Marsikomu bo povedal veliko no-
vega in zanimivega ter mu potrdil
prepričanje, da je edinole mir
predpogoj za razvoj nekega nara-
da in njegovih sosedov v skup-
nem ustvarjanju takega habitata,
ki ne bo zahteval smrti in uniče-
nja ter prevlade enega nad dru-
gim. V tem smislu ta ponatis tudi
priporočamo v branje, saj je nje-
gova povezanost z aktualnimi do-
godki na Balkanu oz. v iskanju vz-
rokov teh dogodkov tako linear-
na, da bo za marsikoga pravo pre-
senečenje.

Novi Atlas svetovne zgodovine

Pri Cankarjevi založbi je izšla druga slovenska dopolnjena izdaja
enega najsodobnejših in najuglednejših atlasov na svetu, velikega *Atla-
sa svetovne zgodovine* angleške založbe The Times. Izdaja se pridružuje
številnim drugim izdajam tega dela po vsem svetu ob pomembnem
mejniku svetovne in še posebej slovenske zgodovine, saj doživljamo
konec nekega obdobja in začetek novega.

V slovensko izdajo so vnešene številne spremembe in novosti ter
dopolnitve zadnje izdaje angleškega izvirnika iz leta 1989. Kar šestdeset
zemljevidov je novih glede na angleško izdajo, kar dokazuje, kako silo-
vito se je v zadnjih letih spremenila podoba sveta. Še zlasti je bilo treba
predelati in dopolniti poglavje o deželah na tleh nekdanje Jugoslavije
ter vnesti čim več prelomnih dogodkov iz zadnjega časa.

Atlas svetovne zgodovine bodo predstavili danes, ob 11. uri v Druš-
tvu slovenskih pisateljev v Ljubljani. O delu bodo govorili glavna in
odgovorna urednica Ksenija Dolinar, urednica Meta Sluga in strokovni
redaktor prof. dr. Bogo Grafenauer.

glosa

jože pirjevec

Naši razgledi, jezik in zamejska folklor

Spadam med tiste zamejske
Slovence, ki so do nedavnega
dobivali Naše Razglede brez-
plačno na dom. Nenadoma so
prenehali prihajati, čeprav mo-
ram priznati, da se tega v po-
plavi vsakršnega tiskanega pa-
pirja nisem prav niti zavedel. S
tem nočem reči, da sem Naše
Razglede podcenjeval ali jih
metal avtomatično v koš, kot
se včasih dogaja z drugimi li-
sti. Nasprotno, v svojih mapah
imam polno izrezkov iz tega
štirinajst dnevnika, ki sem jih
pri pisanju zgodovine Jugosla-
vije s pridom uporabil. To prav-
im, da pojasnim, zakaj tako
pozno reagiram na uvodnik, ki
ga je objavil 5. junija 1992
urednik NR Marko Crnković. Iz
teksta z melodramatičnim na-
slovom »Vstanite v suženjstvo
zakleti«, sem najprej zvedel,
zakaj sem prenehal dobivati
omenjeni list: zato, ker minist-
stvo za kulturo ne misli več
plačevati ne poštne ne na-
ročnine za zamejske Slovence.
Mislim, da je odločitev v tre-
nutku gospodarske krize po-
vsem umestna, pametno pa bi
bilo tudi, če bi uredništvo do-
sedanjim zastojarskim abo-
nantom to sporočilo in jih obe-
nem pozvalo, naj se na časopis
normalno naročijo.

Poslovna nespretnost ured-
ništva NR je po svoje značilna
tudi za Crnkovičev članek. V
njem se namreč znani časnikar
spotika ob zamejsko zaplanka-
nost, ugotavlja, da se reveži na
Koroškem in Primorskem okle-
pamo folklorne in jezika, kot pi-
janec plota, ker drugega ne
znamo početi. »Folkloro in je-
zik dela v očeh teh ljudi pri-
vlačne po mojem zgolj dejstvo,
da je tak način izražanja naj-
lažji, tako rekoč komot, kot sa-
mozadovoljen izgovor, da gojiš
svojo sladko malo kulturo v za-
bačeni dolini, v kateri se lahko
slovenščina, pa čeprav mutira-
na do nerazumljivosti, ohrani
kar sama od sebe že zaradi ge-
ografske nedostopnosti pokraj-
ne, tako kot kakšna retoroman-
ščina«. Skratka, zamejci smo se
zabubili v svojo provincialnost,
ker ne znamo postati odrasli in
stopiti v korak z intelektualno
in kulturno razgledanostjo na-
ših onkraj meje. Pravzaprav
smo parasiti, ki znamo živeti
in preživeti samo na tuj račun,

in če ne bi bilo misovskih ali
heimatdienstovskih manifesta-
cij proti nam, se sploh ne bi
poznalo, da obstajamo. Vzemi-
mo na primer Slovensko stalno
gledališče v Trstu. Lepo je, da
ga zamejci imamo, toda še bolj
kot mi, ga ima pravzaprav slo-
venska gledališka scena, ki ve-
selo drvi sem in tja čez Ferne-
tiče. Ta ustanova je namreč
klavrna podružnica brez svoje-
ga koncepta in služi v bistvu
enemu samemu namenu: de-
viznemu zaslužku tega ali one-
ga ljubljanskega, celjskega ali
mariborskega režiserja in ig-
ralca. Logični sklep: Slovenci v
novi Sloveniji se morajo rešiti
nadležne in nekoliko omejene
žlahte iz zamejstva in zdom-
stva (temu Crnković tudi ni
prijažen), morajo se odpovedati
fetišiziranju Slovencev v tu-
jini, bodisi etničnih ali izselje-
nih. »Njihove izkušnje so lahko
za nas plodne. Toda bodimo re-
alni in priznajmo, da nič bolj
kot izkušnje kateregakoli pra-
vega tujca.«

Crnkovičev članek me moč-
no spominja na tistega, ki ga je
napisal Handke pred enim le-
tom. Včasih veliki intelektualci
zares mlatijo prazno slamo in
se spopadajo z mlino na veter.
Handke je dolgo hodil v Slove-
nijo, pa je nikdar ni videl v
njenih resničnih razsežnostih,
temveč le skozi očala lastne
fantazije. Urednik Naših raz-
gledov prav tako docira ex cat-
hedra, izhajajoč iz svoje vizije
v Evropo in svet usmerjenega
slovenstva, in se mu zdi, da
smo zamejci cokla, ki se je je
treba čimprej znebiti. Po mo-
jem zastavlja problem napač-
no, ker preostro identificira na-
rod z državo v stilu prejšnjega
stoletja: ein Volk, ein Staat,
eine Sprache. Kaj pa, če bi se
videli Slovenci, ob vsem zado-
voljstvu, da imamo državo, kot
kulturna in jezikovna skupnost,
ki presega meje in se izraža v
dinamični raznolikosti človeš-
ke ustvarjalnosti (v katero spa-
da, zakaj ne, tudi folklor)?
Sprejmemo se takšne, kakršni
smo, s svojim svetovljanstvom
in provincialnostjo, da ne po-
stanemo v stremuškem hlepe-
nju po priznanju velikega sve-
ta patetično smešni, kot na hit-
ro obogateli bedaki.

V soboto bo slovesno odprl vrata 40. mednarodni poletni festival ljubljanski

Ljubljana ponuja sorazmerno več kot Pariz

Pravijo, da so 40. leta v življenju tako re-
koč »naj« - najbolj ustvarjalna, najlepša, na
pragu zrelosti, a vendar z eno nogo še v
mladosti. Težave, kot radi dodamo, pa po
naravi stvari samo še oplemenitijo. Da je
temu tako, lepo potrjuje letošnji kulturni
utrip po vsej Sloveniji, zlasti pa ljubljanski
poletni mednarodni festival, ki je letos za-
korščil v peto desetletje. Toda, v nasprotju
s tem, kar bi pričakovali (tako smo bili pač
navajeni pri okroglih obletnicah doslej), ju-
bilejne prireditve ne kujejo v zvezde, tem-
več se, kot poudarja direktor Festivala Vla-
dimir Vajda, že zdaj pripravljajo na prihod-
nje leto. Seveda pri tem ni treba posebej
povedati, da težav ne manjka, a to ne dela
sivih las samo osrednji ljubljanski poletni
kulturni prireditvi, marveč še mnogim dru-
gim, v Mariboru in številnih drugih krajih.
A sodeč po napovedanih in pripravljenih
programih, v nobenem od turističnih mest
in krajev, ki so povezani s kulturno-umet-
niško ali zgodovinsko zapuščino, dogodkov
ne bo manjkalo.

Naše glavno mesto že »diha« svoje prvo
kulturno in turistično poletje v svoji novi
zgodovini. Začelo se je že pretekli mesec s
shodom svetovnih lutkarjev na festivalu
Anima 92, vsak čas pa bo vrata odprl 40.
mednarodni poletni festival. Slavnostna

otvoritev bo v soboto, 18. julija, ob 21. uri v
Križankah. Ne le, da je organizatorjem us-
pelo pridobiti ugledne umetnike iz vsega
sveta - bolj je razveseljivo to, da prireditve
ne bodo omejene samo na Ljubljano, tem-
več bodo gostovanja tudi drugod. Posebej
pohvalno je tudi to, da je letos prvič prišlo
do uspešnega oziroma usklajenega progra-
ma (z velikim trudom obeh) med Festiva-
lom in prireditvami društva Stara Ljublja-
na. Pomeni, da se termini med seboj ne pre-
krivajo in da je premagana logika nezdru-
ve konkurence v smislu, češ, poglej, k meni jih
je prišlo več kot k tebi. In tudi klasično
prizorišče Plečnikovih Križank ne bo več
poglavitno, ker se bodo nastopi vrstili od
ambienta Gradu do Narodne galerije, ko-
tičkov stare Ljubljane in Cankarjevega
doma.

Festival - kar tisti, ki ga spremljajo, do-
bro vedo - povezuje utrinke dogodkov s
svetovne glasbene scene. Letošnje leto je v
znamenju poklona velikim umetnikom, kot
sta Rossini in Tartini, tu pa so še pred-
stavitve domače ustvarjalnosti, velika imena
in leto baroka.

Naštevaje vseh prireditev oziroma na-
stopov bi vzelo preveč prostora, velja pa le
povedati, da bo imel festival »gala« začetek
in »gala« zaključek. Odprl ga bo namreč

komorni ansambel Slovenicum z Marjano
Lipovšek in trobentačem Stankom Arnol-
dom pod patronatom evropskega združenja
festivalov, sklenilo pa ga bo Slovensko mla-
dinsko gledališče s slovito Šeherezado, s
katero so obredli domala že pol sveta. Med
gostujočimi umetniki velja omeniti Sloven-
ski kvintet trobil (ki obeležuje 20-letnico),
ki bo nastopil tudi v Bohinju, pa medana-
rodno produkcijo Rossinijeve opere Itali-
janka v Alžiru, Avstralski komorni orkester,
Ireno Grafenauer, pa orkester Bergenske
filharmonije s svetovno znanim pianistom
Brunom Gelberjem, Elisa Monte Company
New York (ki je ameriško darilo festivalu ob
500-letnici »srečanja svetov«) in številne
druge. Posebnost pa je altistka Glenys Li-
nos, ki je sicer svojo umetniško kariero
uradno že končala, a je svoj pravi zadnji
nastop posvetila občinstvu v Ljubljani in
Bohinju. Pela bo narameč zastoj, saj je svoj
honorar namenila otroškemu vrtcu Univer-
zitetnega kliničnega centra, ki mu bo poda-
rila tudi igrače.

Ob tako lepih obetih ne gre pozabiti, da
za tem stoji velik trud oranizatorjev (samo
12 jih je), ki nikakor niso imeli lahkega
dela - spomnimo se samo, da do sredine
januarja, ki naj bi bili sklenjeni fiksni do-
govori z umetniki, še nismo bili mednarod-

no priznani, da so Američane na primer
skrbele razmere pri nas, da takrat ni bilo
nobenih garancij za honorarje, da se Španci
še zdaj nekaj »kisajo«... Zato, pravi Vladimir
Vajda, bodo za vsako predstavo dvakrat ve-
seli, zlasti zato, ker so želeli doseči pred-
vsem kakovost. Opogumilo jih je to, da je
kljub odpovedim in odloženim predstavam
vendarle uspel tudi laniški festival, kar je
spodbuden korak za bolj načrtno delo in
dolgoročneje korake v prihodnost.

No, in ker je zvedavost ena najhujših las-
tnosti, naj povemo še to, da bo letošnji fes-
tival stal okroglo 700 tisoč DEM, od česar
je festival sam zbral 135 tisoč. Na pomoč so
priskočili ministrstvo za kulturo, sponzorji
in donatorji. In ne nazadnje podatek, da je,
primerjalno gledano, v Ljubljani (morda
celo v Sloveniji) bistveno več kulturniške
ponudbe na prebivalca kot na primer v sve-
tovni metropoli Parizu.

Poleg tega bodo lahko Ljubljančani, gos-
tje in turisti, ki jih bo pot zanesla k nam,
lahko uživali tudi v dodatnem programu
»ad hoc«, v živo, v kombinaciji z dogodki
v stari Ljubljani - uličnimi nastopi, glasbeni-
mi promocijami, t.im. kontaktnimi večeri,
različnimi predavanji in lutkovnimi igrice-
mi. Bo Ljubljana vendarle doživela svoj
prepoznavni poletni »image«?

Ivan Pregelj

TOLMINCI

IX.

Gregor, ti si videl pa pričlaš,« je dejal.

»Posodiš? Ježeš, Andrej!« je hlastnil z roko Božič za denarjem.

»Kafol je priča, posojam pa ne,« je dejal svojeglavno Skoračnikar. »Dam,« se je smejal, »ker jih je prav trideset, prav toliko, kolikor so Judje Judežu dali za Kristusa.«

Njegov bridki posmeh je stresel Božiča v mozeg.

»Kaj ne misliš vzeti?« je vprašal skoraj rezko in hudobno Golja.

Božič je hlastnil po denarju in se zahvaljeval. Golja je poklical tretji bokal vina na mizo. Nalašč je namreč polijal, če ni silil Božiča, naj pije. Vendar pa ni preglasil čudne bridkosti pri srcu in je zopet in zopet vprašal Goljo, kdaj hoče, da mu vrne. Golja je klel, da še ni našel bolj sitnega človeka, in se delal oblastno plemenitega. Božič se je vdal, oči so se mu zasolzile. Hvalil je Goljo, ki je dober človek, le da ga ljudje ne poznajo. Golja se je smejal in začel kvantati. Tedaj se je osvestil krčmar, pogledal na peč in videl, da je otrok še vedno tam. Ljubeznivo, a odločno je vzel razvajenca na roke in ga nesel iz sobe.

»Boli, boli!« se je cmeril otrok. Oče ga je predal stari materi za ognjiščem. Sestrici Mičci je bilo všeč, zavidala je prej in tožila, Vrbanček da sme biti notri na peči, ona pa ne. Brat jo je jezno udaril. Resno ga je posvaril oče. Deček se je kujal.

Tedaj je vstopil kovač Šavli. Povedal je Skoračnikarju, da je kolo popravil. Tri groše je račun. Golja mu je vrget štiri in potisnil pijače predenj. Kovač se ni branil. Kobak se je vrnil z gorečo tresko, ker se je bilo stemnilo, in jo zataknil v ver pri vratih. Potem je sedel na peč. Bil je togoten. Imela ga je žalost zaradi sina, ki se je razvijal v čudno svojeglavost. Videl je, da otrok raste v krivo, pa ni znal, kako bi pomagal. Kaznovati ga si ni upal. Pohabljenec se mu je smilil. Znova je spet premislil, da so navsezadnje tudi tega krivi grofovski.

Božiča je bil medtem Golja že prav močno opijanil. Poštenemu možu je začela glava nihati, z besedo pa se je gnal, da je bil celo glasnejši od Golje.

»Oženi se, oženi, Andrej,« je prigovarjal že nekaj časa, »vdovištvo ni nič. Oženi se, ne boš se kesal, le meni verjemi.«

»Kaj pa, če bi se res?« se je smejal Golja.

»Čim prej, tem bolje.«

»Se pa bom, ki me tako vneto siliš pa si še cerkovniški. Le kje naj izberem, to mi povej!«

»Bog pomagaj! Ali je tako težko, babo najti! Teže pač znebiti se je, kaj?« se je pijano smejal Božič.

»Za eno vem, ki bi mi bila všeč,« je govoril Golja prikrito zasmehljivo, ne da bi Božič posmeh občutil. »Ugani jo, Tone!«

»Ali je dekla ali vdova?« je resno vprašal Božič.

»Dekle, prav od fare, moj ljubi Tone. Tudi poznaš jo!«

Božič je ugibal, Golja je odkimal in se smejal. Nato je vzkliknil:

»Pa sem te le upijal, cerkovna miš, ti! Poznaš jo, kot oče svojo hčer, pa je ne ugameš.«

»Ne uganem,« je zibal Božič z glavo. Da mu bo že povedal, preden bosta v Podmelcu, je dejal Golja.

Vstal je, plačal vino in spravil Božiča na voz. Božič je dremal. Tedaj ga je sunil Golja pod rebra:

»Kaj je res ne ugameš?«

Božič je zijal. Ko se je zavedel, je dejal, da se Golja le šali in da se ne misli ženiti. Saj mu je bila še prva odveč, hudo odveč, kakor je slišal praviti.

»Pijani gobec,« ga je sunil Golja nejevoljno, »ali sem ti zato denar naštel, da bi mi rad kaj očitel?« Začel je kleti in groziti, da vrže Toneta z voza v grapo. Božič se je rahlo streznjeval. Strah pred drznim nasilnežem mu je vračal razsodnost. Pogovarjal je Goljo, ki je utihnil. Nad Ušnikom je voznik ustavil konja in zopet udaril Božiča pod rebra.

»Če spiš.«

»Ne spim, Bog pomagaj!« se je ustrašil Božič.

Golja je nekaj trenutkov molčal, stopil z voza in si dal nekaj opraviti s konjem. Nato je zopet sedel na voz in dejal bridko in sovražno:

»Svojo Cilko mi boš dal. Prav njo, nobene druge si nisem izbral.«

»Cilko?« je vzkliknil Božič popolnoma trezen.

»Kaj si se ustrašil? Ki sem svojo prvo zadušil, hočeš reči?« je govoril zlobno Golja.

»Bog vari,« je zajecjal Tone in začutil, da mu gre groza po vsem telesu.

»Potem je prav,« je dejal Skoračnikar in zavriskal. Tone Božič se je prekrižal. Strašna misel se mu je vzela v glavo.

»Saj jo je res zadušil,« je verjel, »pa bo svojo drugo ubil, ki je

moja hči in sem mu jo sam prodal za trideset srebrnikov kakor Judež Kristusa...«

Tako je trpel in premišljal še bridkeje, ali ne bi skrivaj odprl nožička pa potisnil rezila vriskačemu pod rebra. Ni odprl, ni potisnil. Njemu samemu je vrget Golja vajeti v roke, naj pazi na konja, se zleknil po vozu in zaspal. In Tone Božič je pohlevno vodil konja proti Čiginju in Volčam...

*

Gregor Kobal je medtem zaprl vrata s podpahom in upihnil luč. Stara mati je bila spravila otroka spat in se trudila z dečkom, ki se je še dolgo kujal, dokler ga ni oče pogovoril, kakor je mogel in znal, videč, da se otrok ihti tako strastno, da ga obhajajo božjastne slabosti. V mislih na tega nesrečnega svojega otroka je legel Gregor kar oblečen na peč in buljil v temo? V misli mu je prihajala rajna žena. Pri srcu je zbolelo moža. Še mrtvi je bil gorak. Verjel je, da ima sin po njej svojo čudno ihto. Kakor otrok je bila. Ni tožila, ni zinila. Sama vase se je zaprla, pa jo ubij, če hočeš. Saj je še tisto uro v smrti kljubovala, češ da bo že videl, ko je ne bo. »Marala me ni,« je umeval Kobal v svoji čudni žalosti, »Kragulj niz Modrejce bi ji bil ljubši.« Pa je trudno iskal: »Le čemu me je potem vzela? Hudičeva je baba, Bog jo razumi!«

Tako je trpel mož, ki ni mogel doumeti, da so v ženski duši globine in bolesti, ki jih možko srce niti slutiti ne more. Njega samega je obšla tedaj prav podobna ihta kakor njegovega otroka. Hotel je umeti bolest svoje rajne žene, pa ni videl, da je sam bolan. Vstal je, si natočil vina in izpil na dušek. Iz kvant, ki jih je prej sipal Grahovski Golja v sobi, mu je zrasla bolna želja. »Kako prase si bom vzel za

deklo,« je občutil kljubovalno, sebe samega ponižujoče, »pa jo imel. Za drugo niso.« Tako se je mučil in zopet legel. Tedaj je bilo zunaj slišati korake, nekdo je pokljukal na vrata.

»Kdo je?« se je dvignil Kobal.

»Odprl, Gregor,« je spregovoril zunaj tuj človek. Kobal je dvignil podpah. S tresko je osvetlil trudnega popotnika, nemarno bradatega, upalega in capinastega.

»Martin!« je vzkliknil in se odmaknil. Potnik je vstopil in se opotekel na klop.

»Pa si me le spoznal,« je dejal hripavo in težko zasopel.

»Komaj,« je zinil Kobal.

»Šest let pa v ječah, to človeka postara,« je priznal potnik in se željno ozrl po vinski posodi. Kobal je videl in mu natočil. Potnik je hlastno pil. Bil je domačin in Kobalov znanec, Martin Munih niz Sela. Pred sedmi leti so ga bili obsodili cesarski komisariji, da mora v goriške zapore. Oščajal se je nekaj, pa so ga tolminski briči s silo zgrabili strahotno pretepli in odgnali. Doma se je bila raznesla vest, da je umrl.

»Ob šestih sem bil še v Gorici,« je povedal zdaj in vprašal: »Ali je že deset?«

»Proč,« je odvrnil Kobal. »Dobro si hodil.«

»Bežal sem pač,« je dejal Munih in pripovedoval: »Za Sočo pod Majnico smo kopali šance, pa sem imel te cape in jih spravil na drugo stran. Še slekel sem se, da bi mislili, da sem se šel kopat in umivat, pa da sem utonil. Zdaj sem pa tu. Živega me pa ne dobe več, če me bodo iskali.«

»Šest let deš,« je dejal Kobal, »pa kopal da si?«

»Bolje je še vedno, kakor če te imajo v zideh,« je rekel Munih.

»Saj bi sicer ne bil preživel, kakor so me bili takrat zdelali.«

»Videl sem, ko so te gnali na konju,« je pripomnil Kobal.

Munih je nekaj trenutkov molčal. Nato je vprašal:

»Kaj pa je na Selih novega?«

»Kaj bo neki novega,« je menil Kobal, izognivši se določeni odgovoru. »Saj si lahko misliš.«

»Ali kajža še stoji?« je vprašal Martin trudno.

»Še,« je povedal trpko in kratko krčmar, Munih pa kakor da si ne upa vpraševati še kaj več.

»Kajža stoji,« je ponovil z zadregi Kobal.

»Moje Tince pa ni več,« je iskal hripavo popotni. Krčmar ni odgovoril.

»Pa otrok?« je bruhnilo bridko Martinu iz grla.

»Čakaj! Saj so ga menda prav k materi pokopali,« je postal tedaj Kobalu glas mehak.

Martin Munih je trudno zahropel in si pokril obraz z rokami. Ko ga je zopet odkril, se je zdelo Kobalu, da so se možu oči še bolj poglobile...

Martin je pogledal z bolnim nasmehom nanj in dejal:

»Nimam, da bi plačal. Saj počakaš?«

»Bog pomagaj, za plačilo se meniš,« je vzkliknil krčmar.

»Nič ne de,« je dejal nekam zmedeno Martin. »Zdaj vsaj vem. Na Sela grem, saj kajža še stoji.«

»Stoji,« je zopet potrdil Kobal in stal okorno nepriljudno pred Martinom. Zganil se je iz svoje otroposti šele, ko je oni hotel iti. Da prenoči lahko pri njem, je rekel, Martin se je zahvalil. Kobal je stopil za njim na prosto in se poslovil od njega. Poslušal je nato za odhajajočim. Čul je njegove trde stopinje, ko se je pel po grapavem in kamnitem potu v breg. potem pa se mu je zdelo, kakor da je nekaj od tam gori zatulilo.

»Joče se siromak,« je vedel krčmar. »Zato ni maral nočiti pri meni. Saj bi ga bilo zadušilo.« Stopil je v hišo. Grda bolest od prej je ugasnila v njem, tuja žalost ga je napravila zopet dobrega in čednega.

Martin Munih pa je medtem prilezel po rebri na Sela do zapuščene hiše pod lazom. Segel je v luknjo pod lesenim pragom, otipal zarjavelo kljuko in odprl v stan. Vzšel je bil zadnji krajec. Skozi majhno okno je padlo v prostor nekaj medle svetlobe. V zatohlem in plesnivem je otipal Martin mizo, peč in polomljeno klop. Potem je iskal še v drugo sobo. Tam je bilo slepo okno. Vanj je bil spravil nekdo konček mrliske voščenske in suh vršiček rožmarina, povezan s svilenim trakom. Martin je vedel, da je rožmarin spomin na poročni dan. Vršič se še ni bil popolnoma razdehtel. Kje pa je bila ona, ki ga je bila Martinu na prsi pripela, preden se je kot možu dehtiva in sladka vdala? Martin je našel posteljo in veliko skrinjo. Postelja je bila razpala, skrinja se je dala odpreti. Bila je prazna. Samo prav na dnu je otipal Martin otroško jopico. kakor nekaka toplota se je držalo oblačila, in ko ga je Martin pritisnil na ustnice, mu je bilo, kakor da se še ni razbežal vonj po mleku iz njega.

(se nadaljuje)

Ilustriral Klavdij Palčič

Na žrebu 1. kola evropskih nogometnih pokalov v Ženevi prvič sodelovala tudi moštva iz Slovenije

Ljubljanska Olimpija z Estonci Benfica-Izola!

zmagovalec bo igral proti Milanu

Povratna tekma na Primorskem bo 30. septembra

ZURICH — Načrt UEFA, da v treh evropskih nogometnih pokalih ne bi prišlo do srečanj med močnimi ekipami že v prvem kolu, je klavrno spodletel, če vemo, da se bosta že v uvodni seriji srečanj v pokalu prvakov med sabo pomerila nemški prvak Stuttgart in angleški Leeds United, v pokalu pokalnih zmagovalcev pa bo nemški derbi Werder-Hannover.

Zaradi velikega števila vpisanih ekip (brez izključitve Hrvaške, Albanije in Gruzije bi jih bilo še več!) bo tako v pokalu prvakov kot v pokalu pokalnih zmagovalcev potrebno odigrati štiri preliminarne tekme. Slovenski prvak SCT Olimpija iz Ljubljane bo tako v predtekmi pokala prvakov igral proti estonskemu Norma Tallin, še bolj zanimivo pa je, da se bo zmagovalec tega dvoboja v 1. kolu tekmovanja pomeril nič manj kot z Milanom! Žreb Ljubljancanom menda ni bil najbolj naklonjen, saj bi lahko naleteli na šibkejšega nasprotnika. Med te je zagotovo sodil Klaksvikar Itrotarselag iz Ferskih otokov, verjetno pa tudi malteška La Valetta in telavivski Makabi. Kolikšna je moč Estoncev pa je težko reči. Za primerjavo povejmo le, da sta se pred nedavnim v Tallinu pomerili reprezentanci Estonije in Slovenije in igrali neodločeno 1:1, večino nogometašev Slovenije pa so sestavljali igralci Olimpije.

V pokalu pokalnih zmagovalcev bo v preliminarinem kolu igral tudi mariborski Branik. Pomeril se bo z malteško enajsterico Hamrun Spartans, če jo bo premagal pa bo igral z madridskim Athleticom. Mariborčani niso brez možnosti in res škoda je, da stopajo v novo sezono z oslabljenim moštvom.

Zadovoljni so pri Parmi. Njihov nasprotnik je Ujpest Kispest (nekdanji Ujpest Dosza), ki ga je Napoli v pokalu prvakov pred dve-ma letoma povsem nadigral. Včasih je bilo to društvo renomirano, madžarsko prvenstvo je osvojilo kar devetnajstkrat, a zdaj ne igra prave vloge, moštvo pa je povrh zelo pomlajeno. Zanimivo je, da je predsednik kluba Imre Gedovari olimpijski prvak v meču iz Seula.

POKAL PRVAKOV		POKAL UEFA	
Preliminarno kolo			
● Shelbourne (S.Irska) - Simferopol (Ukr)		● Hibernian Edimburg (Ško) - Anderlecht (Bel)	
● La Valletta (Malta) - Makabi Tel Aviv (Izr)		● Valencia (Šp) - Napoli (It)	
● Itrotarselag (Ferski O.) - Skonto Riga (Lat)		● Vitesse Arnhem (Niz) - Derby city (S.Irska)	
● SCT Olimpija Ljubljana (Slo) - Tallin (Est)		● Neuchatel Xamax (Švi) - Frem Kopenhagen (Dan)	
1. kolo		● Salzburg (Av) - Ajax Amsterdam (Niz)	
● Milan (It) - zmagovalec 4. kval. tekme		● Vitoria Guimares (Por) - Real Sociedad (Šp)	
● Leh Poznan (Pol) - zmagovalec 3. kval. tekme		● Sheffield Wed. (Angl) - Spora Luksembrug (Luks)	
● PSV Eindhoven (Bel) - Zalgiris Vilnius (Lat)		● Paris SG (Fr) - Paok Solun (Gr)	
● Barcelona (Šp) - Viking Stavanger (Nor)		● Malines (Bel) - Oerebro SK (Šve)	
● Kuusysi Lahti (Fin) - Dinamo Bučarešta (Rom)		● Sm Caen (Fr) - Real Zaragoza (Šp)	
● Glasgow Rangers (Škot) - Lyngby Bk (Dan)		● Vac (Madž) - Groningue (Niz)	
● Slovan Bratislava (ČSFR) - Ferencvaros (Madž)		● Fram Reykjavik (Isl) - Kaiserslautern (Nem)	
● Austria Dunaj (Av) - CSKA Sofija (Bol)		● Manchester United (Angl) - Torpedo Moskva (Rus)	
● Sion (Švi) - zmagovalec 1. kval. tekme		● Koln (Nem) - Celtic Glasgow (Ško)	
● Union Luksemburg (Luks) - Porto (Port)		● Standard Liege (Bel) - Portdown (S.Irska)	
● Vikingur Reykjavik (Isl) - CSKA Moskva (Rus)		● Mikkelin Palloiljat (Fin) - Kopenhagen (Dan)	
● Bruges (Bel) - zmagovalec 2. kval. tekme		● Widzew Lodz (Pol) - Eintracht Frankfurt (Nem)	
● Aek Atene (Gr) - Hapoel Nikozija (Cip)		● IFK Norkköping (Šve) - Torino (It)	
● IFK Göteborg (Šve) - Besiktas Istanbul (Tur)		● Slavija Praga (ČSFR) - Heart of Midlothian (Ško)	
● Glentoran (Irs) - Olympique Marseille (Fr)		● Dinamo Moskva (Rus) - Rosenborg BK (Nor)	
● Stuttgart (Nem) - Leeds United (Angl)		● Juventus (It) - Famagosta (Cip)	
POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV		● Lokomotiv Plovdiv (Bol) - Auxerre (Fr)	
Preliminarno kolo		● Dinamo Kijev (Ukr) - Rapid Dunaj (Av)	
● Maribor Branik (Slo) - Hamrun Spartans (Mal)		● Craiova (Rom) - Panathinaikos Atene (Gr)	
● Hapoel Tikva (Izr) - Stromgosdet (Nor)		● Benfica (Port) - Belvedur Izola (Slo)	
● Vaduz (Liecht) - Černomorec Odesa (Ukr)		● Swarowski Innsbruck (Av) - Roma (It)	
● Avenir Beggen (Luks) - Bolfelagio 1936 (Ferski O.)		● Sigma Olomuc (ČSFR) - Universitatea Craiova (Rom)	
1. kolo		● Katowice (Pol) - Galatasaray Istanbul (Tur)	
● Monaco (Fr) - Midz Legnika (Pol)		● Floriana (Mal) - Borussia Dortmund (Nem)	
● Trebisonda (Tur) - Turun Palloseura (Fin)		● Real Madrid (Šp) - Politehnika Temišvar (Rom)	
● Steua Bukarešta (Rom) - Bohemians (Irs)		● Fenerbache Istanbul (Tur) - Botev Plovdiv (Bol)	
● Olympiakos (Gr) - zmagovalec 3. kval tekme		● Grasshoppers Zurich (Švi) - Sporting Lizbona (Por)	
● Boavista Porto (Por) - Valur Reykjavik (Isl)		Preliminare tekme bodo 19. avgusta in 2. septembra.	
● Airdie Onians (Ško) - Sparta Prago (ČSFR)		Prve tekme 1. kola bodo 16. septembra, povratne pa 30. septembra	
● Glenavon (S.Irska) - Royal Antwerpen (Bel)		Lanski zmagovalci - pokal prvakov: Barcelona (Šp); pokal pokalnih zmagovalcev: Werder (Nem); pokal UEFA Ajax (Niz)	
● Admira Wacker (Av) - Cardiff City (Wal)			
● Parma (It) - Ujpest Torna Egylet (Madž)			
● Aik Stockholm (Šve) - Aarhus (Dan)			
● Spartak Moskva (Rus) - zmagovalec 4. kval. tekme			
● Liverpool (Ang) - Apollon Limassol (Cip)			
● Levski Sofija (Bol) - Luzerne (Švi)			
● Zmagovalec 1. kval. tekme - Atletico Madrid (Šp)			
● Feyenoord (Niz) - Hannover (Nem)			

Zavrl (Olimpija) v središču pozornosti

ZURICH — Po žrebu je bil predsednik SCT Olimpije Rudi Zavrl v središču pozornosti italijanskih novinarjev, ki so ga dobesedno oblegli, tudi zato, ker v Zürichu ni bilo nobenega predstavnika estonskega prvaka Tallina. Vsem je prijazno odgovarjal na vprašanja o ljubljanskem moštvu. Opozoril jih je, da je pred osamosvojitvijo odigrala Olimpija 19 sezon v 1. jugoslovanski ligi, najboljša uvrstitev pa je šesto mesto. »Najbolje smo se odrezali leta

1970, ko smo igrali v finalu jugoslovanskega pokala. Upamo, da bomo v preliminarinem kolu premagali Estonce, kajti za nas bila velika čast, če bi se pomerili z Milanom, ki je tudi v Sloveniji zelo popularen«, je diplomatsko dejal Zavrl.

Novinarji so se zanimali tudi o posameznikih, v svojih poročilih pa najbolj pogosto omenjajo vratarja Simeunoviča (nekdanj pri Crveni zvezdi), branilca Englara in napadalca Topića in Ubaviča. »Vsi

naši igralci so profesionalci, vsi so tudi Slovenci, razen dveh Bosancev in enega Hrvata«, je še Italijane podučil Zavrl.

Za Milan je žreb komentiral športni Paolo Taveggia: »Nasprotnikov ne poznamo, tudi nimamo nikarih preferenc, ogledali pa si bomo obe tekmi med Slovenci in Estonci in tako bomo odkrili tudi Ljubljano in Tallin.«

Mogoče ima Tallin nekaj več nadarjenih igralcev«, pa je izjavil direktor kluba Ariedo Braid.

ZURICH — Primorskim ljubiteljem nogometa se septembra obe-ta prava poslastica. Žreb v Zürichu je določil, da se bo slovenski prvoligaš Belvedur Izola v prvem kolu pokala UEFA pomeril nič manj kot z Benfico, enim najbolj renomiranih evropskih moštev, dvakratnim evropskim klubskim prvakom (60/61 in 61/62), portugalskim prvakom iz sezone 90/91 in lanskim četrtfinalistom v pokalu prvakov.

Seveda ni težko napovedati, da izolski nogometaši proti tako močnemu nasprotniku nimajo nobenih možnosti, da bi napredovali v drugo kolo, vendar pa so lahko z žrebom vseeno več kot zadovoljni, kajti za promocijo nogometa na Primorskem je nastop proti Benfici v povratni tekmi 16. septembra v Izoli izredno dobrodošel in bo tamkajšnje klubske funkcije še bolj spodbudil, da pospešijo s pripravami (in obnovenimi deli na stadionu) za tako pomemben dogodek.

Italija ima v tem pokalu štiri predstavnike. Juventus bo proti ciprski Famagosti opravil le golo formalnost. Torino in Roma imata pred sabo tekmece iz srednjega kakovostnega razreda. Nasprotnik Rome innsbruck, nekdanje moštvo Hansija Müllerja, je v evropskih pokalih vedno zapustil soliden vtis, večjih uspehov pa ni dosegal. V minulem avstrijskem prvenstvu je na končnem vrstnem redu delil prvo mesto s Salzburgom in dunajsko Austrio, prvak pa je zaradi boljše razlike v golih Austria. Innsbruck trenira nekdanji nemški reprezentant Hrubesch.

Norkköping je pravi veteran mednarodnih pokalov. Leta 1983 ga je Roma v pokalu UEFA izločila šele po streljanju enajstmetrov, pred tremi sezonami pa je v pokalu pokalnih zmagovalcev namučil tudi Sampdoria. Torino je vsekakor favorit.

Na težkega nasprotnika je nalezl Napoli. Igral bo namreč proti Valencii, za katero od letos igra tudi bivši libero beogradske Crvene zvezde Belodedič. Španci so v domačem prvenstvu v zadnjih letih igrali spremenljivo, letos pa računajo na naslov prvaka.

Poskrbljeno za vse

Urbanistična podoba Barcelone se je zaradi iger zelo spremenila. Občinski može so si zlasti prizadevali, da bi obnovili najbolj zaostale predele mesta. Tudi olimpijsko naselje (120 hektarjev površine) so zgradili na nekdanj degradiranem območju Poble Nou. Tradicionalne ljudske gostilne so nadomestili z McDonalds'i. Poldrugi milijon turistov, kolikor jih v Barceloni pričakujejo za časa iger, se bo vozilo po sodobni mreži cest, za izgradnjo katerih so porabili 2,5 milijarde dolarjev. Med igrami bodo mamilaše, potepače in prostitutke »odstranili« (ne ve se še, kako), poslopja ob najvažnejših prometnicah pa bodo okrasili s 4.500 zastavami iz 172 držav, udeleženk iger. Že zelo dobro mrežo občinskih prevozov bodo

okrepili še s tisoč novimi avtobusi in 50.000 »uradnimi« vozili. Stopetdeset prevajalcev bo priskočilo na pomoč vsem, ki se bodo na policijo obrnili zaradi kraj ali goljufij...

Zdaj pa jih zebe...

V olimpijskem naselju je bila do včeraj osrednja tema pomanjkanje klimatskih naprav zoper neznosno barcelonsko soparo, naenkrat pa se je problem spremenil v svoje pravo nasprotje: v olimpijskem naselju zebe! Najprej so se nad vetrčkom, ki piha s Sredozemlja, začeli pritoževati Nemci in Kitajci, organizatorji pa so ukrepali šele tedaj, ko so se razjezili ameriški kolesarji, ki zaradi nizkih temperatur ponoči niso mogli spati, ker so postelje opremljene le z rjuhami. Nabavili so 200 odej, pa je bil mir.

Vsaki večer bo zabava s plesom in specialitete na žaru.

NAMIZNOTENIŠKA KOMISIJA ZŠSDI

bo priredila od 7. do 11. septembra v Zgoniku začetniški tečaj namiznega tenisa za otroke tržaških osnovnih in nižjih srednjih šol. Prijave sprejema urad ZŠSDI do jutri ob 8. do 16. ure (tel. 635627) ali vsak ponedeljek v Športnokulturnem centru v Zgoniku od 18. do 20.00 (tel. 229477).

obvestila

ZŠSDI

obvešča, da bo od jutri do 25. t. m. urad v Trstu zaprt.

ŠZ SLOGA

obvešča, da od 30. julija do 2. avgusta organizira turnir v beach volleyu (odbojka na plaži) na nogometnem igrišču v Trebčah. Informacije in vpisovanje ekip do jutri v čistilnici »Roiano«, Ul. Barbariga 5 (tel. 414142), vsaki dan od 8.30 do 18. ure.

Prva alpska etapa razočarala poznavalce Veteran L. Fignon kot v starih časih

MULHOUSE — V prvi alpski etapi toura je nepričakovano zmagal veteran Laurent Fignon, ki je po dolgem in pogumnem begu na cilju v Mulhousu ohranil peščico sekund prednosti pred neposrednimi nasledovalci. Etapa je sicer razočarala poznavalce. Vzponov je bilo dosti, a nihče si ni upal resno napasti Induraina. Chiappucci je bil na začetku živahen, a kmalu je bilo jasno, da le nabira točke za veliko gorsko nagrado. Presenetljivo dobro se je obnesel vodilni Lino. Mnogi so prerokovali, da bo zanj usoden že prvi resnejši grič, pa ni bil. V velikih težavah se je znašel Lemond. Po dveh vzponih je veliko zaostajal. Glavnino je ujel le zato, ker je ta vozila počasi. Iz deseterice najboljših sta po včerajšnji etapi izpadla Danes Skibby in Nemec Heppner.

Vrstni red 11. etape: 1. Fignon (Fr), ki je 249 km prevozil v 6.30'49", povprečna hitrost 38,3 km na uro; 2. Dufaux (Švi) po 12"; 3. Pedersen (Dan); 4. Elli (It); 5. Kojičev (SND); 6. Delgado (Šp); 7. Leblanc (Fr); 8. Jalabart (Fr) po 22"; 9. Chiappucci (It); 10. Kelly (Irska); 15. Chioccioli (It); 16. Indurain (Šp); 17. Bugno (It); 19. Lino (Fr); 32. Lemond (ZDA); 42. Roche (Irska); 55. Heppner (Nem) po 3'08"; 70. Skibby (Dan) po 7'01"; 105. Fondriest (It) po 12'06"

Laurent Fignon

Skupni vrstni red: 1. Lino (Fr) 48.32'59"; 2. Indurain (Šp) po 1'27"; 3. Roche (Irska) 4'15"; 4. Lemond (ZDA) 4'27"; 5. Bugno (It) 4'39"; 6. Chiappucci (It) 4'54"; 7. Ledanois (Fr) 5'52"; 8. Perini (It) 6'44"; 9. Delgado (Šp) 7'01"; 10. Fignon (Fr) 7'32"; 11. Heppner (Nem) 7'38"; 12. Alcalá (Meh) 7'46"; 13. Ruè (Fr) 8'14"; 14. Leblanc (Fr) 8'34"; 15. Breukink (Niz) 8'38"; 16. Bouwmans (Niz) 8'58"; 17. Boyer (Fr) 9'37"; 18. Chioccioli (It) 10'09"; 19. Skibby (Dan) 10'26"; 20. Virenque (Fr) 10'35".

V organizaciji AO SPDT Še prosta mesta za jutrišnji vzpon na Ortler

Tisti, ki se zimate za vzpon na Ortler in se čutite pri moči ter ste vešč alpinističnih podvigov, imate še čas, da se vpišete. Dovolj je, da telefonirate na št. 67001 in vprašate po načelniku alpinističnega oddelka Alešu Roncelliju. Na voljo je še nekaj mest. Vzpon na Ortler organizira namreč alpinistični odsek SPDT in udeleženci se bodo odpeljali že jutri zjutraj ob 8. uri izpred Prosvetnega doma Tabor na Opčinah.

Izletniki se bodo popoldne pripeljali v Soldo in se povzpeli do planinske postojanke Coston na višini 2661 metrov, odkoder bodo v soboto v zgodnjih jutranjih urah krenili na vrh Ortlerja po grebenu Hinter Grat. Ta pot na vrh 3899 metrov visokega Ortlerja vodi po snežiščih in ledenikih s prehodi prve in druge težavne stopnje, na enem mestu pa je prehod tretje stopnje, ki pa je opremljen.

Po osvojitvi Ortlerja se bodo alpinisti spustili do kočice Prayer 870 metrov nižje, kjer bodo prespali, v nedeljo, 19. julija, pa bodo sestopili v Soldo in se vračali domov.

Izbira smeri za vzpon je odvisna od vremena. Vsekakor morajo udeleženci izleta na pot s popolno alpinistično opremo za hojo po ledenikih: cepin, dereze, varnostna vrv, pas, prusik in seveda topla oblačila. Naveze na Ortler bodo vodili izkušeni alpinisti.

(L. A.)

Zaradi pomanjkanja prostora bomo ostale vesti iz rubrike »Iz planinskega sveta« objavili v jutrišnji številki.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Ziro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povšek 20%; mali oglasi 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

četrtek, 16. julija 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Udeležbo naj bi omogočili tudi slovenskim državljanom v tujini

Volilni zakoni še vedno burijo duhove v slovenskih strankah

LJUBLJANA — Večina opozicijskih strank bo na zasedanjih slovenskih skupščinskih zborov, ki bodo ta teden, glasovala za volilne zakone, ki so sicer rezultat kompromisa med različnimi pogledi na volilni sistem. Izjema bo le Narodna demokratska stranka Slovenije, ki meni, da so predlagani volilni zakoni slabi in da gre »za prevaro«, zato bo ponovno zahtevala, naj se o tem, kakšen naj bi bil volilni sistem na Slovenskem, razpiše splošni referendum. Vsi predstavniki opozicijskih strank pa so na včerajšnji tiskovni konferenci poudarili, da bodo glasovali proti amandmaju SDP (Stranke socialdemokratske prenovi), ki po njihovem mnenju podira sedanji medstrankarsko dogovorjeni koncept volilnega sistema in spet zahteva zgolj proporcionalni sistem. Morebitno sprejetje tega amandmaja bi ogrozilo izglasovanje volilne zakonodaje, ker v tem primeru opozicijske stranke ne bi glasovale za predložene zakone.

Gre za več zakonov, od katerih je odvisen razpis splošnih parlamentarnih volitev v Sloveniji in volitev za predsednika republike. Trije zakoni naj bi uredili volitve v državni zbor, v državni svet in volitve predsednika republike. Opozicijske stranke so pristale na kompromisne rešitve, ker želijo, da bi bile volitve čimprej, najkasneje pa decembra letos. Predstavniki NDS Anton Tomažič meni, da bi kljub temu še vedno lahko organizirali referendum o volilnem sistemu, očitno pa je to zdaj ostalo zgolj mnenje in zahteva SDZ-NDS.

Zadnje mesece je bilo v Sloveniji veliko razhajanj v zvezi z volilnim sistemom. Del strank (zlasti iz sedanje opozicije) se je zavzemal za večinski sistem volitev, drugi pa za proporcionalnega. Ponujene zakonske rešitve so kombinacija enega in drugega sistema. O tem je bilo veliko vročih debat tudi v ustavni komisiji, predstavnik liberalov Vitomir Gros pa je dejal, da je bila Smoletova »okrogla miza« na tedanji Socijalistični zvezi, na kateri so pripravliali

prve svobodne parlamentarne volitve, bolj demokratična in bolj naklonjena demokratični volilni zakonodaji, kot pa zdaj Bučarjeva ustavna komisija.

Predstavniki vseh opozicijskih strank so posebej govorili o potrebi, da bi vsem slovenskim državljanom, ki trenutno ne živijo v Sloveniji, tudi dejansko omogočili aktivno udeležbo na volitvah. Ivan Bizjak, predstavnik Slovenske krščanske demokracije je dejal, da bi morali pospešiti dodeljevanje državljanstva Slovincem, ki ne živijo v Sloveniji, hkrati pa naj bi vsem slovenskim državljanom na tujem omogočili, da glasujejo pismeno - po pošti, ker Slovenija še

nima diplomatsko - konzularnih predstavništev po svetu. Vitomir Gros iz liberalne stranke meni, da bi morali imeti pravico glasovanja vsi slovenski izseljenci, ne glede na to, kdaj so se izselili, ker v bistvu, kot je dejal Gros, še vedno nosijo s seboj slovensko državljanstvo. Anton Tomažič iz NDS je dejal, da bi morali v državni svet namesto 22 predstavnikov lokalnih interesov izvoliti 20, dve tako pridobljeni mesti pa naj bi pripadli predstavniku, ki bi ga izvolili predstavniki slovenskih manjšin v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem in 1 predstavnik slovenskih izseljencev, ki bi ga izvolil Slovenski kongres.

(NIA)

Po vrnitvi samo še razvaline

Obup in paprepadenost hrvaške družine iz Slavonskega Broda, ki ji je vojna vihra uničila domačijo

Enver R., postaven, zagorel mladenič, kot veliko drugih na Obali. Le oči ga izdajo. V njih je prebrati vse grozote vojne. To je njegovo pričevanje o vojni v Bosni in Hercegovini.

»Ves sem trd«, pove zbegano. »Ne morem se sprostiti. Neverjeten šok je takole priti v kraj, kjer se ljudje normalno sprehajajo, pijejo kavo, se pogovarjajo. Delajo. Je to res, se sprašujem. Ali sanjam? V ušesih mi še brnijo letala in grmijo granate, v nosu imam vonj smodnika in razpadlih trupel. In to me bo že jutri pričakalo na bojišču. Ne vem, ali bom sploh še kdaj normalen.«

In kaj počne borec na slovenski Obali?

»Sem vez med našimi delavci v tujini in borci v Bosni. Nabavljam orožje in sanitetni material. Tega nam primanjkuje. Nimamo težkega orožja. Če bi imeli orožje, kakršnega imajo srbski rezervisti, bi bilo vojne konec v nekaj dneh.«

Je pot nevarna?

»Ne. S tovarnjakom se peljem skozi osvojenega mesta. V Bosni je zdaj že veliko takšnih mest. Ko pridem do Lukavca v Tuzli, kjer je moja enota, sem spet v bojnih vrstah.«

V Tuzli so hudi boji.

»Tuzla se je, za razliko od veliko drugih mest v Bosni, dobro organizirala. Teritorialna obramba, sestavljena iz Hrvatov in Muslimanov, drži celotno mesto. Zato je bil s poveljstvom vojašnice v mestu pravčasno dosežen sporazum o izselitvi srbskih rezervistov. Ob odhodu naj bi pustili orožje teritorialne obrambe in civilne zaščite v vojašnici. Ko je konvoj vojaških tovarnjakov odpeljal iz vojašnice skozi mesto, je v nekaj zadnjih tovarnjakov prišlo do močne eksplozije. Pokalo je na vse strani in vsakomur je bilo jasno, da je v tovarnjakih orožje, ki bi ga rezervisti morali pustiti v vojašnici. Tako so srbski rezervisti iz preostale kolone imeli opravčilo za streljanje na obrambno vojsko, ki je bila ob cesti in spremljala izselitev, ter

Pogovor z muslimanskim borcem iz Tuzle na obisku na Obali

»Če bi imeli srbsko orožje bi bilo že kdaj konec vojne«

na civiliste. Tako se je začelo. Lep scenarij za začetek spopadov. Vojska se je takoj umaknila na najbližje hribe in začela raketirati mesto. Po tistem smo naenkrat videli, da naših sosedov in sodelavcev Srbov ni med nami. Nekateri so bili celo ubiti ali ranjeni med spopadom na cesti.«

Streljajo tudi na industrijsko cono?

»Ja. Norci. Veliko njih v gozdovih so delavci prav v tem kombinatu, ki ga obstreljujejo in ki pomeni za vso državo in še za pol Evrope hujšo nevarnost od atomske bombe.«

Pa vedo, kako nevarno je tudi zanje?

»Seveda vedo, saj so bili nekateri od njih na vodilnih položajih. Sicer pa v industrijski coni vsak delavec ve za to nevarnost. Samo norec in morilec lahko strelja na industrijsko cono v Tuzli. Nihče ne ve, kaj se dogaja v njihovih glavah, le to vemo, da za zdaj ne morejo streljati tako daleč. In to je edina sreča. Mi se trudimo obdržati svoje položaje, da se ne bi približali kemični industriji. Če se to zgodi, pravijo inženirji, bodo čutile tudi Madžarska, Avstrija in Nemčija. Veliko hujše bo kot Černobil. Ljudje čakajo, da se bo Evropa zganila vsaj ob tej nevarnosti, saj opozorila prihajajo tudi od njihovih strokovnjakov. Tako sem vsaj slišal na Obali. In to me je razveselilo. Bodo vsaj zdaj kaj ukrenili, ko gre za njihove riti. Ali pa bodo pustili tuzlanski mladeničem, da se brez orožja z norci borijo proti takšni nevarnosti. Ne vem. Vse skupaj je tako noro in nesmiselno, da ne vidim konca tej vojni. Vsako mesto tam dol ima

svojo vojno, vsaka ulica in vsak blok. Tudi če bi se vojna jutri končala, ne vidim možnosti za normalno življenje. Vse smo zgubili: prijatelje, sorodnike, hiše, stanovanja, mesta, delo, zaupanje v ljudi; samo golo življenje nam je ostalo. Danes. Za jutri se ne ve.«

Tukaj se govori, da bosanski fantje bežijo iz države in se nočejo boriti. Je to res?

»Ne. To ni res. V naših vrstah je vse več fantov, tudi starejših moških. Ljudje so nekaj časa trpeli molče, toda vse ima svoje meje. Bosanska politika je kriva za to, da smo ta spopad dočakali golih rok. Izetbegović je dober človek, toda njegova dobrota in naivnost bi nas kmalu pokopala. Ljudje so šli golih rok v boj, na tanke. Po prvih uspehih se je dvignila morala tudi med civilisti. V Lukavcu, kjer sem doma, in kjer deluje moja enota, ljudje ne bežijo iz mesta, razen Srbov, seveda. Ti so izginili kar čez noč in vedeli smo, da se nekaj kuha. Napadli so nas celo z letalom, a smo zdržali. Imam družino v mestu. Lahko bi jih spravil na varno v tujino, vendar ne morem zaradi sosedov. Veliko jih je, ki nimajo kam. Nimajo denarja. Zato se držimo skupaj. Pripravili smo nekaj avtobusov, če bo treba rešiti ljudi iz mesta, in to je dovolj, da so meščani mirni.«

In kje so zdaj srbske družine, ki so se izselile iz mesta?

»Na Ozrenu. To je gora, znana po četniškem gibanju še iz pretekle vojne. Od tam nas obstreljujejo. Tam so tudi begunci Srbi iz drugih krajev Bosne in Hrvaške. Okrog petnajst tisoč jih je. Vaščani, ki so jim blizu, pravijo, da nimajo ne hrane, ne zdravil, ter da

se je že pojavil trebušni tifus. Sami so se umaknili v goro. Nikomur ni manjkalo ničesar. Še preveč so imeli vsega. Vseposvodi so bili na vodilnih položajih. Nihče od njih ni bil ogrožen. Šele zdaj so ogroženi. Nekaj časa jih je vojska oskrbovala z letali, zdaj ni več vojske. Ostali so jim topovi in težko orožje. To pa kar naprej uporabljajo.«

Vi pa ne morete do tega orožja?

»Lahko bi, če bi napadli srbske vasi. Veste, če bi Srbi imeli takšen položaj, kot ga imamo mi, nas danes ne bi bilo več. Vendar mi nočemo ubijati civilistov, čeprav ti streljajo na nas. Takšno je povelje. Če mene vprašate, vam povem, da bi napadel vasi in pobral orožje, kajti že jutri se lahko zgodi, da s pravim strelom v kemično industrijsko cono vse uničijo. Razen tega pa smo se še pred spopadom poskušali mirno domeniti z njimi. Vprašali smo jih, kaj sploh hočejo. Želeli smo se izogniti ubijanju in rušenju. Mislili smo, da so se spametovali ob vseh teh grozljivih prizorih iz drugih mest po Bosni. Bili so za dogovor v znanem stilu: osemdeset odstotkov zemljišča, ve se kakšnega, občina Lukavac naj pripada Srbom. V občini pa jih je le nekaj čez dvajset odstotkov in to po vaseh. Seveda, nismo pristali. In zdaj imamo vojno. Nič novega, kaj?«

Je sploh še kaj srbskega prebivalstva v mestu?

»Nekaj še, a njihovih razmišljanj ni mogoče doumeti. Ko nas je bombardiralo letalo, je prva sosedna Srbkinja napadla teritorialce, češ, da so krivi, ker ji je skorajda razneslo hišo. Če ne bi izzivali, se

letalo ne bi niti prikazalo, je bil njen komentar. Ne vem, kaj je to. Tudi moj najboljši prijatelj je zginil kar čez noč v gozd, pa sem bil pripravljen staviti svoje življenje na njegovo poštenost. Skoraj vsi po vrsti so nas razočarali. Direktorji so kradli službene avtomobile, šoferji nujne pomoči so odpeljali vozila na Ozren. To sramoto bi lahko našteval v nedogled.«

»Pa to ni še najhujše. Zgodovina se nam ponavlja v grozotah, v katere nismo hoteli verjeti. V Orehovicu so domači četniki vse poklali in vas požgali do temeljev. So tudi priče teh grozot. Točno vemo, kdo je koga ubil in kje se skriva. Mislim pa, da nimajo šans v tem spopadu. Mi smo iz ure v uro močnejši. Razen tega Srbi niso borci in heroji, kot pripovedujejo. Oni se ne upajo spustiti v pravo bitko. Njihov stil je: najprej z granatami preženejo ljudi iz mesta ali vasi, nato pa hrupno vdrejo v opustošen kraj, oropajo, kar se da, in zbežijo nazaj v gozd. Če najdemo kakšnega civilista, se živalsko izživljajo nad njim, da bi pustili čim bolj grozljivo sled. V neposrednem spopadu bežijo kot zajci, kljub vsem sodobnem orožju. Zato imamo tudi največ žrtev med civilisti. V mojem kraju sta dva vaščana izgubila življenje samo zato, ker sta šla v vrt obdelovati sadike. Sredi dneva so ju napadli ostrostrelci iz gozda. Streljajo na vse, kar se giblje.«

Ali imate Srbe, ki so ostali v mestu za lojalne in kako ravirate z njimi?

»Mislim, da v lojalnost Srbov nihče več ne verjame. Ko smo obiskovali srbske hiše in stanovanja, ki so jih lastniki zapustili, smo v vsakem našli orožje. Tudi ti, ki so še med nami, ga imajo. Je nekaj Srbov, ki bi radi v teritorialno obrambo, vendar jih ne vzamemo, če že, pa z velikimi zadržki. Težko je danes biti Srb v Bosni. Zdaj bodo šele ogroženi, še posebej bosanski Srbi, ker jih bodo Srbijanci iz Srbije pustili na cedilu. To, kar so tu naredili, ne bo nikoli pozabljeno.«

ENA BEGIĆ